

ՏՐԱԴՎՈՒԹՅՈՒՆ

DIEGHEGADOU

ՃՐԱԴԱՎՈ

Հրատարակություն Գամիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.Ի

نشرة جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة

ՀԲԸՍ-ի ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՑԿԱՆ
«ԾԻԱՌԱՎՈ»
ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ ԵԼՈՅՑԹԻ ՊԱՐՈՒՆ
22-6-2008

Պաշտօնաթերթ Գահիրելի
Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան
Հեռածայլ: 22916444 - 24151127 - 24152478
Հեռապատճել: 22916916

Periodical published by
Armenian General Benevolent Union - Cairo
Tel.: 22916444 - 24151127 - 24152478
Fax: 22916916
e-mail: agbuc@menanet.net
www.agbuegypt.org

نشرة دورية
لجمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة
ت: ٢٤١٥٢٤٧٨ - ٢٢٩١٦٤٤٤
فاكس: ٢٢٩١٦٩١٦

ԽՄԲԱԳԻՐ
Արաքսի Տեօվլէթեան

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԽՈՐԴՐՈՒԱՏՈՒ
Պերճ Թերզեան

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ՁԵՒՏՈՐՈՒՄ
Շահէ Լուսարարեան

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՃԱՐՈՒԱԾՔ
Անի Պողոսեան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Nubar Printing House

Թիւ 48 Նոր Շրջան
ՅՈՒԼԻՍ 2008

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻԱՊՈՒՐԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ Այսօր	1
Պերճ Թերզեան	
ԵՐԱԺՇՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԻՆ ՄԵԶ	9
Միհրան Ղազելեան	
90-Ամեակ Սարտարապատի Յերոսամարտին	
Եւ Յայստանի Առաջին Յանրապետութեան	
Հոչակման	13
Արաքսի Տեօվլէթեան	
...Ծիածանագոյն Տօն «ԸՆԿԵՐՆԵՐՍ Եւ Ես»...	15
Լիլիթ Յովհաննիսեան	
«An Armenian Artist in Ottoman Egypt	
Yuhanna Al-Armani and His Coptic Icons»	
Յատորին Շնորհանդեսը	19
Արփի Խաչերեան	
ՅԵԼԻՆԱՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐ-Ի Ամրան Եղանակի	
Բացումը	20
Սոսի Յակոբեան	
Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐ-Ի Սկաուտական	
Շարժումի Յիմնադրութեան 75 Ամեակի Յոբե-	
լենական Յանդիսութիւնը	21
Նազարէթ Գարթալեան	
Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐ-Ի Պասքէթ Պոլի	
մրցաշարքը	23
Սոսի Յակոբեան	
Նոր Օժանդակներ ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնա-	
ծիւղէն ներս	25
ՀԲԸՄ-ի 23-րդ Յամաշխարհային Խաղերը	26
Շնորհակալական նամակ Գերզանցիկ	
Ուսանող Յովհաննես Քիւլիանճեանէ	27
Անդամական	28
Ընկերականութ Ժողովի Յրաւեր	

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ ԱՅՍՈՐ

ՀՅ Կրթութեան Եւ գիտութեան նախարարութեան Սփիլոքի հետ կապերու բաժինը «Յայտարարութիւն»ով մը, դիմած էր Սփիլոքի մէջ կրթութեան ոլորտին առջևուող անձերու, որպէսզի լուսաբանեն առանձին դպրոցներու, համայնքներու կամ երկիրներու կրթական պատկերը, դասաւանդման փորձը Եւ կրթութեան կազմակերպման այլ հարցեր:

Յօդուածները պիտի հրատարակուին Յայաստանի «Տաթեւ» գիտառուսումական կեղրոնի շանքերով լոյս տեսնող «Մանկավարժական Սիտք» ամսագրի Յուլիս 2008-ի թիւին «Կրթութեան Կազմակերպումը Սփիլոքում» խորագիրը կրող յաւելուածին մէջ:

Ստորեւ հրատարակուող յօդուածը դրկուած է վերոյիշեալ ամսագրին, ընդառաջելով վերոնշեալ «Յայտարարութիւն»ով եղած կոչին:

«Տ.»

Ներկայիս Եգիպտոսի մէջ կը գործեն երեք հայկական ազգային վարժարաններ, որոնցմէ երկուքը կը գտնուին Գահիրեի մէջ (Գալուստեան Եւ Նուպարեան), իսկ երրորդը՝ Աղեքսադրիա (Պողոսեան):

Եգիպտահայ ժամանակակից կրթական համակարգին սկիզբը կարելի է նկատել 1828 թուականը, երբ Գահիրեի մէջ հիմնուած է Եղիազարեան դպրատունը: Այդ դպրատան աշակերտները 1854-ին փոխադրուած են Խորենեան (ի յիշատակ պատմահայր Մովսէս Խորենացիի) նորակառոյց վարժարանը:

Վարժարանը այդ անունով գործած է մինչեւ 1897 թուականը, երբ օրուան ազգային իշխանութիւնը որոշած է զայն վերակոչել Գալուստեան, ի յիշատակ անոր բարերար Կարապետ Աղա Գալուստի, որ կառուցած էր վարժարանին շենքը ու նուիրած ազգին Եւ անկէ յետոյ մեծարժեք կալուածներ կտակած ի նպաստ նոյն վարժարանին:

Գալուստեան վարժարանը այդ շենքին մէջ մնացած է մինչեւ 1906-1907 տարեշրջանի աւարտը Եւ յաջորդ տարեշրջաննեն սկսեալ փոխադրուած է Գահիրեի մէկ այլ թաղամասը, ուր ցարդ կը շարունակէ գործել:

Ժամանակագրական կարգով յաջորդ վարժարանն է Աղեքսանդրիոյ Պողոսեան Ազգային վարժարանը, որ սկսած է գործել Արամեան անունով, հաւանաբար 1840-ական թուականներու կեսերուն Եւ իր Ներկայ վայրը տեղափոխուած է 1888-ին, ու նախ վերակոչուած է Պողոս-Պետեան Եւ ապա Պողոսեան վարժարան, ի յիշատակ վարժարանի բարերար մեծանուն Պողոս Պետ Եղիսուֆեանի, որ եղած է Եգիպտոսի փոխարքայ Մոհամետ Ալի Փաշայի աւագ խորհրդականը:

Դարձեալ ժամանակագրական կարգով, երրորդ վարժարանն է Նուպարեան Ազգային վարժարանը, որ հիմնուած է Գահիրեի Յելիոպոլիս արուարձանին մէջ 1924-ին, ուր փոխադրուած են նախապէս Յելիոպոլսոյ մէջ գործող Եւ 1916-ին հիմնուած Շաւարշան վարժարանի աշակերտները:

Այս վարժարանին բարերարը եղած է ժամանակակից Եգիպտոսի առաջին վարչապետ Նուպար Փաշա Նուպարեանի որդին, Պողոս Փաշա Նուպարը, որ 1906-ին հիմնած է Յայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը Եւ աւելի ուշ եղած է Ազգային Պատուիրակութեան նախագահը:

Պողոս Փաշա Նուպար նոյնպէս որոշիչ դեր ունեցած է Գալուստեան վարժարանի 1907-ին կառուցուած նոր շենքին իրագործումին մէջ, որուն շինութեան ծախսերուն պիտօնեալ 80%-ը

հոգացած է ինք եւ մնացեալ 20%-ը գոյացած է ժողովրդային հանգանակութեամբ:

Վերոյիշեալ վարժարաններուն կողքին Եգիպտոսի մեջ գործած են բազմաթիւ այլ հայկական անհատական եւ միաբանական (Մխիթարեան Հայրեր, Հայ Կաթողիկէ Թոյրեր) վարժարաններ, որոնք տարիներու ընթացքին բոլորն ալ փակուած են: Ասուցմէ ցարդ կը մնայ միայն Հելիոպոլսոյ մեջ գործող Անարատ Յղութեան Հայ Թոյրերու վարժարանը, որուն բազմահազար աշակերտութեան մեջ, հայեր գրեթէ գոյութիւն չունին եւ ուր հայկական որեւէ նիւթ չի դասաւանդուիր:

Վերոնշեալ Եգիպտահայ երեք ազգային վարժարաններէն առաջին երկուքը կը գործեն գահիրեի՝ եւ երրորդը Աղեքսանդրիոյ ազգային առաջնորդարանին հակակշռին տակ: Այդ վարժարանները իրենց երկարամեայ գոյութեան ընթացքին ունեցած են աշակերտութեան թիւի, վայրի եւ ծրագիրներու փոփոխութիւններ: Այդ վարժարաններուն մեջ հեռաւոր անցեալին հայերէն լեզուի, կրօնի եւ ազգային պատմութեան կողքին, այլ նիւթեր եւս դասաւանդուած են հայերէնով (Աշխարհագրութիւն, թուարանութիւն, երկրաչափութիւն, իրագիտութիւն եւ այլն.): Ասուցմէ զատ տարբեր շրջաններու դասաւանդուած են արաբերէն, թրքերէն, ֆրանսերէն եւ անգլերէն լեզուները:

Այս վարժարանները սկզբնական շրջաններուն գործած են անկախ եւ ինքնուրոյն կրթական ծրագիրներով: Հետագային անոնք իրենց աշակերտութիւնը պատրաստած են նախ ֆրանսական եւ ապա անգլիական վկայականներու, անշուշտ միշտ դասաւանդելով հայկական նիւթեր:

Անցեալ դարու 60-ական թուականներէն սկսեալ այս վարաժարանները սկսած են հետզհետէ համադրուիլ Եգիպտոսի կրթական նախարարութեան համակարգին հետ, որպէս անգլիական թեքումով վարժարաններ, որոնք նոյնանման կրթական կարգավիճակ ունեցող այլ վարժարաններու ընդգրկած պետական ծրագրին կողքին, կը դասաւանդեն շաբաթական 5-7 պահ հայկական նիւթեր՝ հայերէն լեզու, կրօն եւ ազգային պատմութիւն:

Եգիպտահայ ազգային երեք վարժարանները ունին համանման ներքին կանոնագիրներ, որոնք վաւերացուած են Եգիպտոսի կրթական նախարարութեան կողմէ:

Այս կանոնագրերը քանից վերատեսութեան ենթարկուած են, քայլ պահելու համար կրթական նախարարութեան կողմէ կրթական ծրագրին մեջ մտցուող հարկ տեսնուած հերթական փոփոխութիւններուն հետ:

Մինչեւ 1981 թուականը Եգիպտահայ երեք ազգային վարժարանները կը համարուեին նաեւ համայնքային վարժարաններ եւ ըստ իրենց ներքին կանոնագրերուն, արձանագրութեան դիմող իրաքանչիւր աշակերտ պարտէր ըլլալ ծագումով հայ եւ հայ համայնքի զաւակ, այսինքն՝ մկրտուած հայ եկեղեցւոյ մեջ: Իսկ վարժարաններու հայերէն լեզուն կը դասաւանդուէր որպէս պաշտամունքային լեզու, այսինքն՝ հայ եկեղեցւոյ մեջ կատարուող խորհուրդներու եւ ծիսակատարութիւններու ընթացքին գործածուող լեզու:

1981-ին հրապարակուած կրթական նոր օրենքով, բացարձակապէս կ'արգիլուէր վարժարան դիմող աշակերտներուն միշեւ, որեւէ բնոյթի զատողութիւն ընել կամ խտրութիւն դնել:

Մարդկային տարրական իրաւունքները յարգելու մտօք մշակուած այս օրենքով, ազգային վարժարանները այնուհետեւ պարտաւոր են առանց խտրութեան ընդունիլ ուեւ նոր դիմող աշակերտ:

Այս դրութեան տառացի որդեգրումը հիմնովին պիտի աղաւաղեր մեր վարժարաններուն հայկական դիմագիծը:

Եգիպտահայ համայնքին համար ստեղծուած այս բարդ կացութեան առջեւ, օրուան կրթական նախարարը (այժմ Ազգային Ժողովի Նախագահ) նկատելի բարեացակամութեամբ ընդառաջեց Գահիրեի Ազգային Առաջնորդարանի ներկայացուցիչներուն խնդրանքին, որ Եգիպտահայ վարժարանները անգլիական թեքումով վարժարաններ ըլլալու կողքին, նկատուին նաեւ հայերէն լեզուի վարժարան, ուր դիմող աշակերտներու ծնողներէն գուն մեկը պարտի հայերէն գիտնալ, որպէսզի կարենայ հետեւիլ իր զաւակին հայերէնի դասերուն: Այս

Նախապայմանը մինչ այդ արդեն կը գործադրուեր Երկրին մեջ գործող անգլիական, ֆրանսական կամ գերմանական թեքումով վարժարաններուն պարագային:

Նոյն առիթով, նախարարը լրջօրեն արձարծեց նաեւ հայերեն լեզուին յաջողութեան կամ ծախողութեան նիւթ ըլլալու պարագան, հաշուի առնելով որ կրթական նախարարութեան համակարգին մեջ, հայերեն լեզուի վերահսկողութեան բաժին գոյութիւն չունի:

Գահիրեի Ազգային Առաջնորդարանի Ներկայացուցիչները, նախարարեն ջերմօրեն խնդրեցին, որ հայերեն լեզուի քննութեան մեջ ծախողելու պարագային աշակերտը անպայման դասարանը կրկնէ, այլապէս աշակերտներուն մօտ պիտի պակսէր հայերեն սորվելու մղոնը:

Նշեալ դժուարութիւնը եւս շրջանցելու համար կրթական նախարարին առաջարկուեցաւ, որ պետական վկայականներու քննութիւններու տարիներուն (նախակրթարանի, բարձրագոյն նախակրթարանի եւ Երկրորդականի աւարտական քննութիւններ), հայկական նիւթերը նկատի չառնուին որպէս պարտադիր նիւթ: Սակայն հայերենը յաջողութեան համար պարտադիր նիւթ նկատուի պետական քննութիւն չեղած միւս բոլոր տարիներուն, այսինքն՝ դասարաններան տեղի ունեցող կարգափոխութեան վարժարանական ներքին բոլոր քննութիւններուն ընթացքին: Նախարարութիւնը այս լուծումը ընդունեց եւ համաձայն գտնուեցաւ որ ներքին քննութիւններու տարիներուն, հայերենի մեջ ծախողած աշակերտը, չի կրնար հայկական վարժարանի մեջ շարունակել իր ուսումը, սակայն, այլ՝ ոչ հայկական վարժարան մը յաճախելով, կրնայ իր ուսման ընթացքը լրումի հասցել:

Նախարարութիւնը պահանջեց նաեւ որ վարժարաններու հայկական ծրագիրը պատրաստուի համայնքին օրուան Առաջնորդին պատասխանատուութեան տակ եւ իր գրաւոր հաւաստիքով, թէ ծրագիրը Երկրին ըմբռնումներուն եւ արժեքներուն հակասող որեւէ նիւթ չպարունակեր:

Ասուցմէ զատ պայման կը դրուեր, որ հայերենով դասաւանդելի բոլոր գիրքերէն մեկական օրինակ փոխանցուի կրթական նախարարութեան:

Այս բոլոր պայմանները, որոնք նախարարութեան կողմէ բարեացակամ մօտեցումի արդիւնք էին, լրացուելէ յետոյ, Եգիպտոսի Երեք հայկական վարժարաններու ներքին կանոնագրերը տուեալ պայմաններու ընդգրկումով վաւերացուեցան եւ ցարդ ի գօրու են:

Այժմ նշեալ Երեք ազգային վարժարաններն ալ կը գործեն որպէս Երկրորդական վարժարան:

Այս վարժարանները Երկար ժամանակէ ի վեր ունեին մանկապարտեզի Երեք յաջորդական կարգերով դասարաններ՝ բողբոջ, կոկոն եւ ծաղիկ:

Կրթական նախարարութիւնը սակայն, որպէս մանկապարտեզ կ'ընդունի միայն Երկու դասարան կոկոն եւ ծաղիկ, իսկ բողբոջ դասարանը օրինապէս ընդունելի չի նկատեր, եւ այդ դասարանի աշակերտները կը համարուին մանկամսուրի տարիք ունեցողներ (2.5 տարեկան): Այս պայմաններուն տակ վարժարանները բողբոջ դասարանը կը պահեն անպաշտոն կերպով եւ զայն կը նկատեն մանկապարտեզի նախապատրաստական դասարան:

Ուրեմն Երեք ազգային վարժարանները ունին կրթական հետեւեալ դրութիւնը.

1.- Դասարաններու թիւ

Մանկամսուր	1 կարգ	բողբոջ
Մանկապարտեզ	2 կարգ	կոկոն եւ ծաղիկ
Նախակրթարան	6 կարգ	
Բարձրագոյն նախակրթարան	3 կարգ	(արաբերեն թարգմանաբար կը կոչուի նաեւ Պատրաստական)
Երկրորդական	<u>3 կարգ</u>	
Գումար	14 + 1 կարգ	

2.- Դասաւանդուող նիւթեր

Որպես անգլիական թեքումով լեզուի վարժարան կ'ուսուցուի.

Արաբերէն լեզու եւ արաբերէնով հայրենագիտութիւն եւ կրօնք

Անգլերէն լեզու եւ անգլերէնով գիտական նիւթեր

Ֆրանսերէն լեզու Նախակրթարանի Դ կարգեն սկսեալ

Զեռային աշխատանք Նախակրթարանի եւ բարձրագոյն նախակրթարանի մէջ
Երգ

Գծագրութիւն Մինչեւ Բ երկրորդական

Գալով հայկական նիւթերուն. անոնց յատկացուած են.

Նախակրթարանի մէջ 5 պահ հայերէն 1 պահ ազգային պատմ. 1 պահ կրօն

Բարձր. նախակրթարանի մէջ 4 պահ հայերէն 1 պահ ազգային պատմ. 1 պահ կրօն

Երկրորդականի մէջ 3 պահ հայերէն 1 պահ ազգային պատմ. 1 պահ կրօն

Ինչպէս կը տեսնուի, հայկական նիւթերու յատկացուած պահերը կը տարութերին շաբաթական 5-7 պահի միջեւ, մինչ արաբերէն լեզուի պահերը կը հասնին շաբաթական 8-11 պահի, իսկ անգլերէն լեզուի պահերը շաբաթական 7 պահի:

3.- Դասապահերութիւն

Վարժարանները հնգօրեայ դրութեամբ կը գործեն եւ արձակուրդ ունին Ուրբաթ եւ Կիրակի օրերը:

Առևունական գատ վարժարանները կը փակուին պետական տօներուն եւ իրենց ներքին կանոնագրով նախատեսուած կարգ մը ազգային եւ կրօնական տօներուն:

Դպրոցական տարին կը սկսի Սեպտեմբեր 15-ին եւ կ'աւարտի Մայիսի վերջը:

Դասապահերը օրական 9, այսինքն շաբաթական 45 պահ են: Կան նաեւ երկու գբουանքներ, առաջինը՝ 15 եւ երկրորդը 20 վայրկեան:

Դասապահերու տեւողութիւնն է 40 վայրկեան:

Դպրոցական օրուան տեւողութիւնն է ժամը 8-ին ժամը 2:30:

4.- Տնօրէն, ուսուցիչ, աշակերտութիւն

Երեք վարժարաններու տնօրէնները հայ են, իսկ ուսուցիչները՝ հայ եւ օտար որոնց մէջ օտարները մեծամասնութիւն կը կազմեն:

Աշակերտները բոլորն ալ հայ են, ներառեալ խառն ամուսնութիւններու գաւակները:

5.- Պետական քննութիւններ

Աշակերտները կը մասնակցին 5 պետական քննութիւններու

Նախակրթարանի Գ դասարանին

Նախակրթարանի Զ դասարանին

Բարձրագոյն նախակրթարանի Գ դասարանին

Երկրորդականի Բ եւ Գ դասարաններուն

6.- Մանկապարտեզ

Մանկապարտեզի աշակերտութիւնը կը սորվի.

Հայերէն-արաբերէն-անգլերէն

թուաբանութիւն - երգ - ձեռային աշխատանք

7.- Աշակերտութեան թիւ

Մանկամսուր (Բողբոջ)	Գալուստեան	Նուպարեան	Պօղոսեան	Գումար
	3	9	8	20
Կոկոն	7	6	5	18
Ծաղիկ	6	5	4	15
Ա. Նախակրթարան	3	13	-	16
Բ. Նախակրթարան	3	10	5	18
Գ. Նախակրթարան	2	6	-	8
Դ. Նախակրթարան	4	8	3	15
Ե. Նախակրթարան	1	8	-	9
Զ. Նախակրթարան	8	7	5	20
Ա. Բարձր. Նախակրթարան	-	9	-	9
Բ. Բարձր. Նախակրթարան	3	7	4	14
Գ. Բարձր. Նախակրթարան	5	5	2	12
Ա. Երկրորդական	-	-	-	-
Բ. Երկրորդական	5	6	2	13
Գ. Երկրորդական	2	4	2	8
Գումար	49	94	32	172
Մանկամսուր	3	9	8	20
Համագումար	52	103	40	195

Ծանօթ.

Վերեւի տախտակին մէջ գծիկով (-) ցոյց տրուած դասարաններուն մէջ աշակերտներ չկան:

Բացառութիւն է երկրորդական բաժնի առաջին դասարանը: Այդ դասարանին երեք վարժարաններուն մէջ պարապ ըլլալուն պատճառը այն է, որ պէտական որոշումով 4 տարի առաջ, նախակրթարանի բաժինը, որ մինչ այդ կը բաղկանար 5 դասարաններէ, վերածուած է 6 դասարանի:

Հետեւարար այդ տարեշրջանին նախակրթարանի 5-րդ դասարանի աշակերտները անցած են նորարաց 6-րդ դասարանը եւ նոյն տարեշրջանին բարձրագոյն նախակրթարանի առաջին դասարանը մնացած է պարապ:

Պարապ դասարանի այս դրութիւնը հերթականորէն կը շարունակուի, մինչև որ նշեալ փոփոխութենէն 6 տարի անց բոլոր դասարաններու աշակերտութիւնը համալրուի:

*

* * *

Նկատելի է որ հայկական վարժարաններու աշակերտութեան թիւը, բաղդատած գաղութին թիւին (շուրջ 5 հազար), շատ նօսք է:

Այս երեւոյթին պատճառներն առաջինը այն է, որ եգիպտահայ գաղութին մեջ մեծ է երեցներու թիւը, որպես հետեւանք եղիտասարդներու արտագաղթին:

Երկրորդ պատճառը այն է, որ վերջին երկու տասնամեակներուն բազմաթիւ ծնողներ իրեսց զաւակները սկսած են օտար վարժարան դրկել: Օտար վարժարան յաճախողներուն ընդհանուր թիւը կը գնահատուի 45-ին 60 աշակերտի միջեւ, այսինքն հայկական վարժարան յաճախողներու թիւին շուրջ 30 տոկոսը:

Օտար վարժարան ըսելով պետք է հասկնալ օտար երկրորդական վկայականներու (ամերիկեան, անգլիական, գանատական, Ֆրանսական եւ այլ վկայականներ) պատրաստող վարժարաններ, որոնք չեն գործադրել եգիպտական պետական ծրագիրը եւ որոնց թիւը յարաճուն կերպով կ'աւելնայ:

Ծնողները կ'առարկեն թէ եգիպտական կրթական ծրագիրը աւելորդ նիւթերով խճուած եւ ծանրաբեռնուած ծրագիր մըն է ու պատրաստուած է ընդհանրապես անգիր սորվելու համար, մինչդեռ օտար վկայականներու պատրաստող վարժարաններու կրթական ծրագիրները, յարաբերաբար աւելի թեթեւ են եւ ըստ ծնողներուն, մշակուած են անգիր սորվելէ աւելի, աշակերտին ըմբռնելու, մտածելու եւ վերլուծելու ունակութիւնները զարգացնելու նպատակով:

Ասոր կողքին կայ նաեւ քաղքենի այն մօտեցումը, թէ օտար վարժարանները անհամեմատօրն աւելի սուր ըլլալով, միայն «ընտրանի» կրնայ իր զաւակները այդ վարժարանները դրկել, ուր անոնք փոքր տարիքեն կրնան սերտ յարաբերութիւններ մշակել օտար «ընտրանի» իրեսց տարեկից զաւակներուն հետ, այն յոյսով որ այդ յարաբերութիւնները կրնան օգտակար հանդիսանալ իրեսց զաւակներուն ապագայ ասպարեզին մէշ:

Յայ աշակերտութեան օտար վարժարան յաճախելու պատճառներուն կարգին, կ'արժէ յիշել նաեւ եգիպտական պետական համալսարաններ մտնելու համար, մասնաւորաբար փնտռուած մասնագիտութիւններու պարագային (բժշկութիւն, դեղագործութիւն, ճարտարագիտութիւն, տնտեսագիտութիւն), պահանջուած բարձր նիշերը:

Պետական երկրորդական վկայականի ընսութիւններուն ներկայացողներուն հսկայական թիւը (2008-ին 830 հազար) եւ համալսարաններու մէջ տեղերու սահմանափակ տարողութիւնը, կը ստեղծէ ուսումնական թէժ մրցակցութիւն մը: Յաճախ պատահած է, որ 1 նիշի կամ անոր կոտորակին համար աշակերտներուն զլացուի իրեսց փափաքած ճիւղին հետեւիլը: Նոյնպէս, պատահած է, որ 99% միջինով յաջողած աշակերտը չկարենայ իր ուզած ճիւղը ընտրել:

Թերեւս տեղին է նշել նաեւ թէ համալսարան ընդունման տրամադրելի տեղերուն շուրջ 5 տոկոսը յատկացուած է օտար վկայականներուն, որոնց ներկայացողները կրնան աւելի հեշտութեամբ բարձր նիշեր բերել եւ համալսարան մտնելու համեմատաբար աւելի հաւանականութիւններ ունենալ:

Ինչ կը վերաբերի հայկական վարժարան յաճախող աշակերտութեան, նկատառի է ցաւալի այն իրողութիւնը, թէ մանկամսուրեն մինչեւ երկրորդական, 15 տարի շարունակ հայկական վարժարան յաճախողները վերջաւորութեան ատակ չեն անսխալ հայերեն խօսելու կամ մէկ քանի հայերեն նախադասութիւն անսխալ գրելու:

Նոր սերունդին ճնշող մեծամասնութեան խօսակցական լեզուն եթէ արաբերեն չէ, առնուազն արաբախառն հայերեն մըն է, ուր տիրող լեզուամտածողութիւնը արաբական է:

Այս ցաւալի իրողութեան պատճառները բազմաթիւ են:

Առաջին հերթին կուգայ աշակերտին, անոր ընտանիքին եւ երբեմն նոյնիսկ տնօրեններուն, հայերէն նիւթերու հանդեպ շահագրգուածութեան պակասը:

Համալսարան մուտքի համար բարձր նիշեր ձեռք բերելու խօս արշաւին մէջ, հայերէնը կը մղուի «աղքատ ազգական»ի դիրքին:

Ասոր վրայ եթէ աւելցնենք հայերէն նիւթերու յատկացուած դասապահերու ժամանակացային պարտադիր սահմանափակումը, ի յայտ կու գայ թէ հայ աշակերտը հայկական վարժարանին մէջ, բաւարար ժամանակ չ'ունենար իր մայրենին տարրական չափով ճանչնալու:

Նոյնպէս, գոյութիւն ունի ուսուցիչի տագնաապ: Արդարեւ, երկար ժամանակէ ի վեր հանգստեան տարիքը թեւակոխած հայերէն լեզուի բազմաթիւ ուսուցիչներէ տակաւին կը խնդրուի, որ իրենց առաքելութիւնը շարունակեն ի չգոյէ զիրենք փոխարինող նոր եւ երիտասարդ տարրերու:

Գալով դասագիրքերուն, հայերէն լեզուի պարագային կը գործածուին Լիբանանի եւ Սուլիոյ մէջ Համազգայինի եւ ՀԲԸՄ-ի հրատարակած դասագիրքերը:

Սուր պահանջ գոյութիւն ունի կրօնի հաճելի եւ մատչելի, գուսաւոր տպագրութեամբ գիրքերու: Վերջին տարիներուն Ս. Եջմիածնայ կողմէ հրատարակուած Յայոց Եկեղեցւոյ Պատմութեան շարքը, գնահատելի իրագործում մըն է: Սակայն, հոս կը ծագի լեզուի հարցը, քանի որ այդ հրատարակութիւնը միայն արեւելահայերէնով է եւ արեւմտահայերէն տարբերակ չունի: Նոյնպէս, այդ շարքը իր ներկայ ծաւալով կարելի չէ կրօնի համար նախատեսուած շաբաթական մէկ դասապահի սահմանին մէջ դասաւանդել: Յարկ է ուրեմն արեւմտահայերէն աւելի փոքրածաւալ հրատարակութիւն մը պատրաստել:

Պարագան գրեթէ նոյնն է հայոց պատմութեան գիրքերուն համար, որոնց մէջ հայոց պատմութեան հանգրուանները հարկ է առարկայական կերպով ներկայացնել մինչեւ 20-րդ դարու վերջը:

Ինչպէս կը տեսնուի, դժուարութիւնները որ գոյութիւն ունին, ինչ կը վերաբերի ուսուցիչներու եւ դասագիրքերու, կարելի չէ միայն տեղական միջոցներով լուծել: Յաշուի առնելով որ այդ հարցերէն առաւել կամ նուազ չափով կը տառապին բոլոր գաղութները լուծումը պետք է փնտռել համահայկական մակարդակով:

Ծանօթ իրողութիւն է որ արեւմտահայերէնը տագնապի մէջ է: Կը բաւէ միայն վիճակագրութիւն մը կազմել գիտնալու, թէ արեւմտահայերէնի ժառանգորդ 40 տարեկանն վար սփիլոքահայերու քանի՞ տոկոսը կրնայ ճիշդ հայերէն գրել կամ քանի՞ տոկոսին համար հայերէնը օրական ընթերցանութեան նիւթ է:

Նման վիճակագրութեան մը արդիւնքը լաւագոյն ցուցանիշը պիտի հանդիսանայ այն ահազանգային վիճակին, որուն մէջ կը գտնուի արեւմտահայերէնը, որ իրերու ներկայ վիճակով, դժբաղդաբար հաստատ քայլերով կ'ընթանայ դեպի անեացում:

Այս կացութիւնը կ'ենթադրէ համապատասխան համազգային պատասխանատու կեցուածք:

Տուեալ պայմաններուն մէջ, թերեւս ամենէն նպատակայարմարը պիտի ըլլար, ճիգերու համընդհանուր լարումով, ստեղծել այս հարցին հետ առընչութիւն ունեցող Յայրենիքի եւ Սփիլոքի բոլոր կառոյցներէն կազմուած միացեալ մարմին մը:

Յայրենիքի պարագային նկատի ունինք Ս. Եջմիածինը, Գիտութեան եւ Կրթութեան Նախարարութիւնը, Երեւանի Պետական Յամալսարանը, Գիտութիւններու Ակադեմիայի Լեզուի հևստիտուտը եւ նման այլ կառոյցներ: Իսկ Սփիլոքի մէջ նկատի ունինք Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը, Բարեգործականը, Համազգայինը, Կիւլպէնկեան Յիմնարկը եւ

յարանուանական այլ կառոյցներ, որոնք հայկական ուսումնական հաստատութիւններ կը պահեն:

Ի՞նչ պիտի ըլլայ այս մարմնին նպատակը.

ա.- Հիմնել արեւմտահայերէն դասաւանդող մասնագետ ուսուցիչ պատրաստելու բարձրագոյն հիմնարկ մը (ևախընտրաբար Հայաստանի մէջ), որ հետզհետէ զարգանալով վերածուի արեւմտահայերէնի մասնագետ քատրերու կեղորոնի մը, որ թէ մարդուժ պատրաստել թէ գրականութիւն մշակէ (դասագիրք եւ պարբերաթերթ):

բ.- Մշակել արեւմտահայերէնի, կրօնի եւ հայոց պատմութեան դասագիրքերու (արեւմտահայերէն) ընդհանուր ծրագիր մը, իր ստորաբաժանումներով, (ըստ Սփիրոջի աշխարհագրական շրջաններուն):

գ.- Մշակել արեւմտահայերէն մասկական գրականութեան ընդհանուր ծրագիր մը (գիրքը եւ մանկական պարբերաթերթ):

դ.- Պատրաստել հայկական նիւթերու վերաբերեալ խտասալիկեր:

Առաջարկուած քայլերը նորութիւն չեն, ոմանք արդէն տեղական ճիգերով կը գործադրուին:

Հարցը պարզապէս անհատական թէ հատուածական ճիգերէ անդին հասնող համապարփակ համազգային ծրագրի մը կազմութիւնն է, որմէ տեղեակ ըլլան բոլորը եւ ցարդ պատահածին նման, զիրար կրկնող կամ խաչաձետող աշխատանքներ չտարուին:

Այս ընդհանուր ծրագրին մշակումն յետոյ, ամեն կազմակերպութիւն կամ նոյնիսկ անհատ կրնայ այդ հիման վրայ, բոլորին գիտակցութեամբ, ընտրել իր կարելիութիւններուն եւ նախասիրութիւններուն համապատասխան յարմար ծրագիրը:

Նիւթը անմիջականորէն առընչուած ըլլալով հանդերձ եգիպտահայ վարժարաններու դիմակալած դժուարութիւններուն հետ, կարելի չէ ներկայ յօդուածին նեղ սահմաններուն մէջ, աւելի մանրամասնել:

Նպատակը պարզապէս հպանցիկ կերպով անդրադառնալն է դժուարութիւնները բառնալու կարելի լուծումներուն:

*

* * *

Եգիպտահայ կրթական համակարգին մասին տրուած տեղեկութիւնները ամբողջացուցած ըլլալու համար, նշենք նաեւ թէ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանի ծիրէն ներս, Օրիստոնեայ Ընտանիք կոչուող Երիտասարդներու խումբ մը, ղեկավարութեամբ Առաջնորդ Սրբազն Յօր, 2003 թուականնեն ի վեր Յելինպոլսոյ Նուպարեան վարժարանին մէջ կը կազմակերպէ կիրակնօրեայ հաւաքներ, որոնց կը մասնակցին 3-ին 13 տարեկան շուրջ 40-50 երեխաներ եւ պատանեակներ:

Մասնակցողները բաժնուած են երեք խումբերու 3-6, 7-10 եւ 11-13 տարեկան:

Այս տղոցմէ շուրջ 12 հոգին օտար վարժարան կը յաճախեն եւ «կիրակնօրեայ»ն միակ կառոյցն է, որ կը սատարէ անոնց ազգային եւ քրիստոնեական կազմաւորումին:

Գահիրէ, Մայիս 2008

ՊԵՐԾ ԹԵՐՉԵՎՆ

ԵՐԱԾՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԻՆ ՄԵՋ*

Երաժշտութիւնը, որպէս մարդկային քաղաքակրթութեան դրսեւորումներէն մին, որպէս արուեստի տեսակ, որպէս մշակութային արժեք, որպէս մարդկային երաժշտական արտայայտութիւն, որպէս մարդկային հոգեկերտուածքային տեսակի որակական ցուցանիշ. ահա երաժշտութեան մեր կեանքի մեջ ունեցած դրսեւորումներու ոչ ամբողջական ցանկ մը: Թուարկուածներէն եւ տակաւին հնարաւոր թուարկելիներէն իւրաքանչիւրը առանձինն ինքնին մեծ նիւթ է մասնագիտական ուսումնասիրութեան համար: Սակայն այս յօդուածի սահմանը երաժշտութեան մեր կեանքին մեջ գրաւած տեղը «Տեղեկատուի» էջերէն ներկայացնելն է՝ առաւել ընդհանուր դրոյթներով եւ առաւել մատչելի ծեւերու մեջ:

Երաժշտութիւն (յունարէն՝ *Μουσική*, այդ արմատով են կազմուած Երոպական գրեթե բոլոր լեզուներու երաժշտութիւն հասկացնութեան համարժեքները) բառացի կը նշանակէ մուսաներու արուեստ, իսկ հայերէն երաժշտութիւն բարի արմատը, զստ Յրաչեայ Աճառեանի, կուգայ երգ բառէն իստ կամ իշտ վերջածանցով, երգ բառի ԳԻՍ-ը կը փոխանակուի ԺԵ-ՆՎ՝ ինչպէս տոյժ-տուգանք, ոյժառոյգ, բագ-բաժին բառերուն պարագային, եւ նոյն սկզբունքով՝ երգ-երժշտ-երաժիշտ:

Երաժշտութիւնը արուեստի տեսակ է՝ գեղարուեստական ինքնարտայայտման ծեւ, որ մեր վրայ կը ներգործէ իւրայատուկ ծեւով կազմակերպուած ինչիւններու տրամաբանական յաջորդականութեան շնորհի:

Կամ աւելի կարծ՝ երաժշտութիւնը ինչիւններու այն աշխարհին է, որն ունի գեղագիտական դրսեւորում:

Աշխարհընկալման նիւթապաշտ մտածողութեան համար երաժշտութեան առաջացման ծագումնաբանկան հիմնական վարկածը նախամարդու յուզական խօսքն է՝ բանաւոր խօսքի ձայնելեւեցումները, աշխատանքային կշռոյթը, բնութեան ձայները, թռչուններու դայլայլը, կենդանիներու սիրային կանչերը եւ այլն, մինչդեռ գաղափարապաշտ մտածողութիւնը, արուեստը եւ մասնաւորապէս երաժշտութեան երեւոյթը կ'ընդունի նիւթ-

մարդու եւ հոգի-մարդու միջեւ որպէս այն ներդաշնակութիւնը, որմէ կը բացուի հոգեւոր անհունի հետ խորհրդաւոր հաղորդակցութեան դրուքը:

Երկու պարագային ալ, եւ երկու մօտեցումներու զուգորդման պարագային ալ մարդկութեան տրամադրութեան տակ եղած փաստերն ու վերլուծական միտքը կը հաստատեն, որ երաժշտութիւնը իր «ծագումն» մինչեւ այսօր, անցնելով զարգացման վերընթաց երկարատեւ ճամբայ, այսօր մեզի կը ներկայանայ որպէս քաղաքակրթութեան եւ արուեստի անփոխարիննելի, կարեւորագոյն եւ կենդանի ժառանգութիւն:

Երաժշտութեան մասին մինչեւ մեր օրերը հասած երկութուկես հազարամեայ գրաւոր արժեւորման յատկանշական օրինակներէն է յոյն փիլիսոփայ Արիստոտելի (Պ.Ա. 384-322) հետեւեալ արտայայտութիւնը:

«Երգը՝ կեանքի իրաւ իրապոյրն է: Մեր ճաշակելիքն ու շօշափելիքը բարոյական տպաւորութիւն չեն ծգեր, մինչդեռ երաժշտութիւնն է, որ կը վերստեղծէ հոգեվիճակները»:

Սակայն մինչեւ այսօր ալ, ո՞չ իւ դարու գիտութեան նուաճումներու յաւակնոտ հայեացքը եւ ո՞չ ալ լսողական երեւոյթներու ու ականչի կենսաբանական կառուցուածքի մասին մեր այսօրուայ իրազեկուածութիւնը կրնան մեզի լիովին ընթռնելի դարձնել երաժշտութեան ազդեցութեան ճշգրիտ տրամաբանութիւնը եւ կամ անոր հաճոյքին բնոյթն ու որակը:

Արուեստի տեսակները ընդունուած ե բաժնել՝

ա. տարածականի (ինչպէս նկարչութիւնը, ճարտարապետութիւնը, եւ այլն) եւ

բ. ժամանակայինի (ինչպէս երաժշտութիւնը, ասմունքը, թատրոնը եւ այլն):

Ըստ եւրթեան, որպէս նիւթական երեւոյթ, ոչինչ կրնայ դուրս ըլլալ տարածամանակային այս զոյգի միաձոյլ «կապանքներէն»:

* Նիւթը ամփոփումն է այն դասախոսութեան, որ ընթերցուած է «Ծիծեռնակ» երաժշտական եռամսեայ պարբերաթերթի հնգամեակի հանդիսութեան՝ 2006-ին, Գահիրե:

Կարելի չէ զատել զանոնք ըլլալով զուտ ժամանակային կամ զուտ տարածական երեւոյթ: Դարձապես կայ իրագործման խնդիրը: Տարածական կոչուող արուեստի տեսակներու նմոյշները իրենց արարումն յետոյ «անշարժօրեն կը դիմանան» տարիներու, երբեմ հարիւրամեակներու, երբեմ ալ հազարամեակներու «մարտահրաւերներուն»: Մինչեռ արուեստի ժամանակային կոչուող նմոյշներուն համար բուն մտայդացուած գաղափարը պահպանելի է որպես «գրականութիւն», ուր նմոյշը իրաքանչիր անգամ վերստին կը ծնի կատարողական միջամտութեամբ միայն՝ ակնթարթ մը ետք կրկին մարելու ժամանակի անդադրում հոսանքին մէջ:

Երաժշտութիւնը, որպես օդի տատանումներու արդիւնքն յառաջացած ինչիւններէ կազմուած երեւոյթ, շարժում է, այսինքն իրագործելի է տարածութեան մէջ, աւելի ստոյա՝ օդ ունեցող տարածութեան մէջ. Եւ անոր ծաւալումը կ'իրականանայ ժամանակի մէջ, ուստի ան իր ե՛ւ ճեւով Եւ բովանդակութեամբ՝ այսինքն ամբողջ ենթեամբ շարժում է, մինչեռ մեր վրայ ձգած ազդեցութեամբ երաժշտութիւնը շարժաիթ է: Ան կը շարժէ մեր զգացումները, եւ կը մղէ հոգեւոր նորոգութեան. Նորոգութիւն այն չափով, ինչ չափով որ զարգացած է մեր լսողական, զգացմունքային, գիտակցական եւ հոգեւոր աշխարհը: Երաժշտութիւնը մեր կեանքին վրայ խթանիչ ազդեցութեան, խաղաղարար կարողականութեան եւ զգացումները ցնցելու ներուժ ունի:

Բոլոր արուեստներն ալ իրենց ոգեշնչումն ու կենաց ուժերը կ'առնեն հոգիի բանաստեղծական սրբազն կրակեն: Այդ կրակի ամենաշեկ շերտերէն կը սնի նաեւ երաժշտութեան աշխարհը: Մարդու ենթեան նման՝ երաժշտութիւնը եւս ունի իր նիւթական, բանական, յուզական եւ հոգեւոր բնութիւնը: Այդ բնութիւնը յարաշարժ է (տինամիք), շարունակ շարժման մէջ՝ հոսող գետի նման:

Երաժշտութեան գոյութիւնը կ'ենթադրէ երեք փուլ՝

ա. յօրինողական,

բ. կատարողական, եւ

գ. ունկնդրային, եւ անոր լիարժեք կենսածեւ ինչիւններու թրթռումն է ինչպես տարածութեան մէջ, այնպես ալ՝ մեր... սրտերուն: Ստեղծագործողի եւ ունկնդրի միջեւ կապը թէ-

եւ ականջի միջոցով է, բայց անիկա կապ է սիրտէ-սիրտ: Եւ փաստ է նաեւ ան, որ բառերու միջոցով կարելի է սոսկ ակնարկել յուզական այն բարձունքներուն, որոնց միայն երաժշտութիւնը կրնայ հասնիլ ու կրնայ հասցնել իր ունկնդիրը: Երաժշտութիւնը նման է կախարդական ուրիշ աշխարհի մը եկող ծայներու, որ մեզի իտեալի իրաւեր կը կարդայ: Այդ ծայները երաժշտութեան հոգիին հասնող ծայներն են՝ մեր հոգիներուն ուղղուած: Եւ նկարագրել այդ հոգին նոյնքան դժուար է, որքան մեր հոգիի նկարագրութիւնը: Վերջ ի վերջոյ պիտի կրկնենք այս խօսքերը, որ կ'ըսեն. Ին ուր բառերը կը վերջանան՝ կը սկսի «խօսիլ» երաժշտութիւնը: Եւ պատահական չէ, որ դեռ վաղնջական ժամանակներէն առ այսօր երբ մարդկութիւնը ուզած է ծեսերու միջոցով պարբերաբար վերադառնալ հոգեվիճակներու կամ պարբերաբար սեւեռել միտքերը յիշատակներու, նպատակներու կամ գաղափարներու շուրջ՝ (խօսքը թէ՝ աշխարհիկ եւ թէ՝ կրօնական ծիսականացումներու մասին է) ան բացարձակ մեծամասնութեամբ երաժշտականացուցած է իր ծեսերը:

Որպես ունկնդիր կարելի է իրճուիլ հընչողութեան արտաքին գեղեցկութեամբ, բայց կարելի է նաեւ թափանցել երաժշտութեան հոգիին մէջ, փնտռել անոր քողարկուած գաղափարը, նշանակութիւնը: Սակայն ըննադատել, թէ աս կամ ան անձը երաժշտութիւնը կ'ընկալէ ուրիշ կերպ, քան մենք, պիտի նշանակեր բռնադատել ընկալման ազատութիւնը ընդհանրապես: Միաժամանակ պէտք է հաստատել նաեւ այն, որ երաժշտութեան նկատմամբ մեր ընկալունակութիւնը կրնայ զարգանալ համապատասխան աշխատութեամբ եւ կենսափործով:

Ոգեշունչ երաժշտութիւնը ոգեշնչման աղբիւր է: Ան կրնայ մեզ տեղափոխնել ժամանակի մէջ, հասցնել դարեր եւ հազարամեակներ եւ կամ առաջ, կրնայ տեղափոխնել տարածութեան մէջ՝ երկր-երկիր: Երաժշտութիւն կայ, որ աւիւն կը ներարկէ, երաժշտութիւն կայ, որ մեր սիրտը կը լեցնէ թախիծով: Միտքերն ու յոյզերը կրնան վերածնել մարդը եւ կամ ընդհակառակը՝ խորտակել, իսկ այդ մտքերն ու յոյզերը անվերապահօրեն կ'ենթարկուին երաժշտութեան ազդեցութեան: Երաժշտու-

թեան ազդեցութիւնը մեր վրայ միանշանակօրէն ընդունելի է բոլորին կողմէ, սակայն այդ ազդեցութիւնը կը տարբերի դրական կամ ժխտական ըլլալու հանգամանքով: Երաժշտական ճաշակներու պայմանականութիւնները կրնան փոխուիլ ժամանակներու, տրամադրուածութեան եւ դաստիարակութեան հետ: Սակայն երաժշտական ներդաշնակութիւնը որպէս ֆիզիքական երեւոյթ՝ կը պարունակէ նաեւ վերենթակայական տարր, եւ այդ առարկայական ներդաշնակութեան բարձրագոյն նուաճումը **դասական** երաժշտութեան կը պատկանի:

Երաժշտութիւնը կրնայ վճռականօրէն ազդել մեր յուզական, ֆիզիքական եւ հոգեկան վիճակին վկայ: Երաժշտութեան բարձրագոյն նմոյշները վարպետ կատարողը եւ կիրթ ունկնդիրը կը տանին հոգեւոր միասնական խոյանքի, մեր ալծերը մղելով յաւերժական գեղեցկութեան հետ ներդաշնակութեան:

Արուեստի միւս տեսակներու բարձրագոյն դրսեւորումները ընդունուած է համեմատել երաժշտութեան հետ, ինչպէս ճարտարապետութեան պարագային, երբ յաճախ կ'ըսենք **քարացած երաժշտութիւն**, իսկ երաժշտութեան բարձրագոյն դրսեւորումներուն է միայն, որ կու տանք **աստուածային** մակոփու (աստուածային երաժշտութիւն):

Յնչող երաժշտութեան հետ առընչուելու միջոցը մեր լսողութիւնն է: Յաւանաբար լսողութիւնն այն առաջին զգայարանն է, ինչով մարդ արարածը կը սկսի տպաւորութիւններ կուտակել դեռ իր ծնունդեն ամիսներ առաջ: Մօր ձայնը, օրինակ, իր նորածնի համար հարազատ է ու մտերիմ պտուղի լսողական օրկաններու ձեւաւրման պահեն սկսեալ ունեցած փորձառութեան շնորհի:

Թաւշային ձայներու կամ խռպոտ հազի, մեղմօրէն թէ կոպտաբար ինչող խօսքի, հեւասպառ կամ յամեցող բառաշարի, արական բամբ կամ կանացի զիլ ձայնի ելեւջումներու ունկնդրումներով մանկութենեն սկսեալ կը կոփուի մեր լսողութիւնը: Եւ լսողական այդ փորձառութեան շնորհի ինչիւնի հիմնական չորս յատկանիշներու՝ բարձրութեան, տեւողութեան, ուժգնութեան եւ ձայներանգի վերոնշեալ կենցաղային դրսեւորումներու հիման վրայ փոքր տարիքն արդեն ընդունակ ենք զգալու եւ ճանչնալու երաժշտութեան

հիմնական տարրերը, անոր արտայայտչածեւերը, բայց սակաւ պարագաներու կը դիմենք անոր եռլթեան հասնելու փնտռտութին: Ահա այդ եռլթեան հասնելու «պատրաստակամութիւնն» է, որ կը բնորոշէ իրաւերաժշտասերը եւ այդ եռլթեան հասնելու կարողականութիւնն է, որ կը բնորոշէ իրաւերաժշտը:

Ճիշդ է, որ լրահաւաքի գլխաւոր զգայարանը՝ աչքն է, որ նաեւ գիտակցաբար աւելի կառավարելի է, քանի որ կրնանք դիտել այն, ինչ որ մեզ համար սախընտրելի է եւ թեքել մեր հայեացքը կամ գոցել մեր աչքերը մեզ համար անցանկալի տեսարաններու դիմաց, բայց ի տարբերութիւն աչքի, մեր ականջները բաց են շարունակ (քուս թէ արթուն) եւ անդադար կը կուտակեն որսալի այն բոլոր ձայնները, որ կը ինչեն մեր շուրջը՝ անկախ անկէ մենք կը գիտակցինք կամ՝ ոչ: Եւ այդ ինչիւներուն ազդեցութիւնը չի կրնար անտեսուիլ, անոնք կը ներգործեն մեր վրայ՝ անոնց նկատմամբ մեր վերաբերմունքն անկախ: Անոնց ներգործութեան սահմանը գիտակցականի մակարդակէն կը հասնի մինչեւ ենթագիտակցականին ու անգիտակցականին:

Յետեւաբար անհրաժեշտ է բոլոր կարելի միջոցները կիրառել մեզի հասնող ինչիւններու պատահական, պարզունակ ու բաղաձայն ձեւերէն մինչեւ գեղագիտորէն կազմակերպուած բարձրագոյն ձեւերը՝ այսինքն երաժշտական դրսեւորումներու հոսքը ըստ կարելւոյն ընտրակարգելու: Վերջ ի վերջոյ երաժշտական ճաշակ ձեւաւորելը բարեկիրթ հասարակութեան անհրաժշտ պայմաններէն մեկն է:

Երաժշտութիւնը մեր շուրջն է, ամենուր, մանկական օրօրոցն սկսելով, մանկապարտեզով, դպրոցական ուսմամբ մեզի «պարտադրուող» ձեւերով, ուրախութեան թէ տիխրութեան մէջ, հանգիստի պահուն թէ՝ մարզումի, ռազմահաւաքի, թէ՝ աղօթքի մենութեան, պարով, թատրոնով, զուարճանքի գրեթե բոլոր երեւոյթներուն ուղեկցելով, ի վերջոյ արդի ճարտարագիտական հնարաւոր ամենաբազմազան կարելիութիւններով՝ ձայնասփիւ, հեռատեսիլ, շարժապատկեր, համակարգիչ որոնք կ'ապահովեն երաժշտութեան շարունակական հասանելիութիւնը մեզի:

Երաժշտութիւնը մեր կեանքի անբաժան մասն է, անկախ անկէ՝ մենք երաժիշտ ենք կամ ոչ, երաժշտասէր ենք կամ՝ երաժշտամերժ:

Գիտ մը ըլլած չենք ըլլար, եթէ յաւելենք, որ երաժշտալսողական մարդկային բնախօսական կարելիութիւնները՝ այսինքն ծայնի ելեւցային բարձրութեան եւ անոնց տեւողութիւններու յարաբերութեան՝ կշռոյթի ընկալման մարդկային ունակութիւնները միատեսակ չեն՝ (ըստելու համար անհաւասար են) ինչպէս մարդկային բնախօսական որեւէ յատկանչից: Ասոնց եթէ աւելցնենք գեղեցիկի նկատմամբ մեր անհատական մօտեցումներու կամ ըմբռնումներու ազատութիւնը, ահա գլխաւոր պատճառները, ինչով կը բացատրուի երաժշտական ճաշակ կոչուածի այդքան այլազանութիւնը: Եւ յետ դպրոցական տարիքային շրջանին, երբ արդէն, որպէս հասուն մարդկի, կը հասնիք «ազատ» ընտրութեան տարիքին՝ մեր երաժշտական ձեւաւորուած ճաշակը կ'ըլլայ հանրագումարը նախ՝

1. մեր անհատական լսողական բնական տուեալներուն,

2. մեր դարաշրջանի ու միջավայրի «պարտադրանքով» ընտելացուած երաժշտական հոսանքներուն եւ,

3. այն կրթութեանը, որ մեզ օգնած կամ խանգարած է ընդլայնելու մեր երաժշտալսողական կարելիութիւններուն մտահորիզոնն ու լսահորիզոնը:

Այսքանէն յետոյ այսօրուայ մարդուն համար որչափ անթոյլատրելի պիտի ըլլար երաժշտական դաստիարակութեան գործը ձգել պատահականութեան, կամ համակերպիլ ամենուր վխտացող անբովանդակ երաժշտական նմոյշներուն եւ ուղղութիւններուն:

Երաժշտական արտայայտչութեան պատմականօրէն գոյացած միջոցներու համակարգը կը կոչուի երաժշտական լեզու: Երաժշտութիւնը լեզու է, լեզու՝ արտայայտուելու, յարաբերելու: Ոչ մեկուս զարմանք կը պատճառէ, երբ ազգային լեզու մը սորվելու համար մեզմէ տաս-տասնինգ տարի կը պահանջուի, բայց, երաժշտութեան լեզուն սորվելու համար ոչ միայն աւելորդ կը համարենք ժամանակ տրամադրել, այլ յաճախ, չես գիտեր ինչո՞ւ, կը զարմանանք, կը տարակուսինք, ու երբեմն ալ մեծահոգաբար կամ ներողամիտ կարեկցութեամբ կը ժպտինք իրենց կեանքին տաս-տասնինգ երբեմն ալ

քան տարի երաժշտութեան լեզուի ուսումնասիրութեանը տրամադրած անձերուն: Իսկ յաճախ, ոչ միայն կը զարմանանք, այլ եւ իրենց երաժշտական հակումները զարգացնելու ցանկութիւն ունեցող մասուկներուն կը զլանանք մեր օժանդակութիւնը եւ ոչ ձեւական քաջալերանքը:

Երաժշտութեան ուսուցումը անմիջականօրէն եւ փաստացիօրէն այն հիմնական նիւթը է, որուն հետ կապուած է ձեւաւորուող անհատի գեղագիտական դաստիարակութեան ճակատագիրը: Անիմաստ է գիտութեան պաշար կուտակել, բայց անհաղորդ մնալ արուեստին եւ բարձրաճաշակ երաժշտութեան:

Երաժշտութիւնը լեզու է, եւ ինչպէս որեւէ լեզու, երաժշտութիւնը եւ անոր գործածութեան ձեւը կրնայ ըլլալ վայելուց կամ՝ ոչ, գրական կամ փողոցային, ազգային կամ ապազգային եւ այլն: Եւ դեռ աւելին, հասնելով նաեւ բովանդակային խնդիրներուն, կրնանք տարբերակել մտածել տուող երաժշտութեան մինչեւ մտաւոր նուազագոյն լարում պահանջող եւ մարդու սոսկ զգացական մակերեսային ու պարզունակ «պահանջները» գոհացնող երաժշտական օրինակներ:

Արդ, եթէ թոյլ տրուի պատշաճեցնել յայտնի նախադասութիւնը, որ կ'ըսէ, որտեղ գանձդ է, այնտեղ ալ՝ սիրտդ, ապա կարելի կ'ըլլայ ըսել. ինչը, որ իսկապէս, սրտանց կ'արժենորենք, անոր համար չենք ինսայեր մեր գանձերը այդ արժեքները ձեռք բերել կարենալու եւ պահպանելու համար: Մարդկային քաղաքակրթութեան մէջ, որպէս ազգ, մեր պատմական անցեալն մինչեւ ներկան ամենամեծ ներդրումը համարելով մշակոյթը ու արուեստը, այսօր մեր մարդկային եւ նիւթական կարելիութիւններուն ո՞ր տոկոսը կը յատկացնենք մշակոյթ կոչուող այդ բնագաւարին. ահա իրաւ գործնական ցուցանիշը մեզ մշակութային ու մշակութասէր ազգ համարելու յաւակնութիւններու անկեղծութեան:

Ի վերջոյ ինչպէս երեկի այնպէս ալ այսօրուայ աշխարհի մարդկութեան, ազգերու եւ պետութիւններու ինքնահաստատման մաքառումներուն եւ տարբեր մշակութային պարտադրանքներուն մէջ, մշակոյթներու մշակութային պայքարին յատկացուած է գլխաւոր դերը: Եւ երաժշտութեան տեղը մշակոյթ երեւոյթի մէջ բնաւ ալ վերջիններէն չէ:

ՄԻՋՐԱՆ ԴԱՇՎԵԼԵԱՆ

90-ԱՄԵԱԿ ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏԻ ՇԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՇՈԶԱԿՍԱՆ

Ես զնկել եմ պագշոտ ծամիրամի նետից,

Յին Յոռմն է զարկել ինձ մահացու խոցով,

Իմ արիւնն են ոթել, խառնել Տղմուտ գետին,

Իմ լեզուն են այրել ատրուշանի բոցով:

Խաչ են դաշել կրծքիս մի բարբարոս զենքով,

Արաբական ծիու սմբակի տակ գցել,

Ինձ խարոյկ են հանել մոնկոլների ձեռքով,

Սիրոս օսմանեան սուլիսներին գձել:

Ինձ հայրենի մեր տան թիվկենուց են կախել,

Եւ հոգիս են բանտել շղթաներով երկաթ:

Ինձ զարկել են, խարկել ու կենդանի թաղել.

Բայց ես դեռ կամ:

Հրաչեայ Յովիաննիսեան

Այոն՝, դեռ կանք:

Առկայ է մեր ժողովուրդը հակառակ բոլոր Վերոնշեալներուն, առկայ է մեր անկախ հայրենիքը ու առկայ՝ մեր պետականութիւնը իր դրօշակով ու օրիներգով, իր բանակով ու խորհրդարանով, իր նախարարութիւններով ու արտասահմանի մեջ զինք ներկայացնող դեսպանութիւններով:

Սակայն ինչպէս եւ ինչո՞ւ գոյատեւած է հայ ժողովուրդը, հակառակ անոր որ ան եղած է «ածու փոքր» ինչպէս կը գրէ մեր պատմահայր Մովսէս Խորենացին:

Արդեօք իսկապէս մենք կանք որովհետեւ մեր լեռնաշխարհը եղած է Աստուածներու ընակավայր, ինչպէս նշուած է իին պետութիւններու զանազան արձանագրութիւններուն մեջ, թէ՞ որովհետեւ մեր լեռնաշխարհի բարձրագոյն գագաթը, Արարատ՝ եղած է այն վայրը ուր Աստուծոյ հրամանով շրիեղեղնէն ետք կանգ առած է Նոյան Տապանը եւ Վերսկսած կեանքը աշխարհի վրայ, թէ՞ հայերը կան, որովհետեւ իսկապէս անոնք «յաւերժի ճամբորդ» են որ և ման փիւնիկ թռչունին:

Գուցե՞ եւ ճիշտ են բոլորը:

Գուցե եւ հայերը կան շնորիւ իրենց ունեցած դրական յատկանիշներուն:

Կը մէջբերենք 1740-1824 թթ. ապրած Վենետիկի Սիսիթարեան Սիաբանութեան անդամ Ստեփանոս Աղոնցի բնութագրումը. «հայերը բարեպաշտ են, եկեղեցաւը, ողոր-

մած են, բարերար, իիւրասէր են եւ մեծագործ, որոնց մեծագործութիւնները դարտ դար օգուտ տուած են հասարակութիւններու: Անոնք հաւատարիմ են ու անկեղծ, աշխատասէր են եւ անխոնչ ու տքնաշան աշխատող, ուշիմ են ու ճարտարամիտ, սիրուած օտար ազգերու կողմէ իրենց խոնարհամիտ բնաւորութեան եւ պարկեցտութեան համար: Ժումկալ են, քաջահմուտ եւ յաջողակ ազգ ուսման եւ վարժութեան մէջ: ՅԱՅԵՐԸ ԶՈՐՎԻՌ ԵՆ ԵՒ ՈՒՃԵՂ, ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՔԱԶ ԵՒ ԱՐԱՐԿՈՒ:

Սակայն, այս գեղեցիկ յատկանիշներուն կողքին, հայերը ունին պակասութիւններ կ'ըսէ Աղոնց, որոնք ի յայտ կու գան ժամանակ առ ժամանակ «քանզի անփոյթ են միմիանց սիրելու մեջ եւ նախանձախնդիր չեն հասարակութեան միաբանական սիրոյ մեջ, միմիանց փառքի, մեծութեան եւ յաջողութեան համար այսպէս չեն ուրախանար, ինչպէս որ հարկն է: Դիւրութեամբ կը յարին օտար ազգերուն նուաստ եւ անշութ համարելով ազգը մեր, ուստի եւ տեղ-տեղ կը խուսափին իրենք զիրենք հայ անուանելու: Մեր բարքի այս բոլոր հանգամանքները սովորական դարձած են մեր ազգին մեջ, բնակելով այլեւայլ վայրեր եւ ձեռք բերելով բազմապիսի բարքեր ըստ այն ազգերուն որոնց մեջ կը բնակին անոնք»:

Սակայն Աղոնց հայերու այս թերի կողմերը կը վերագրէ «որքան ուսման եւ գիտութեան,

Վարժութեան եւ կրթութեան պակասին, նոյնանքան ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱՑԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ»:

Չեմ կրնար ըսել թէ որքանով Աղոնցի կամ այլոց հայերու յատկանիշներու մասին կատարած բնութագրումը կրնայ ըլլալ հայ ժողովուրդի գոյատեման պատճառներն մեկը, սակայն որ Աղոնցի բնութագրումը կը մնայ այժմեական նոյնիսկ 2 դար անց եւ հայ ժողովուրդը հակառակ իր կարգ մը թերի յատկանիշներուն իր «պատերազմի ժամանակ զօրաւոր եւ ուժեղ, քաջ եւ ահարկու» զաւակներով մօտ վեց դար ընդմիջումն ետք, 1918 թուականի Մայիս 22-26 թթական բանակին դէմ մղած Սարտարապատի հերոսամարտի յաղթանակով վերականգնեց հայկական ազգային պետականութիւնը եւ Մայիս 28-ին հռչակուեցաւ Յայաստանի Յանրապետութիւնը:

90 տարիներ անցած են այդ օրեն: Հայկական Պետականութեան վերականգման 90-ամեակն է որ այս օրերուն կը նշուի ամենուրեք:

Յունիս 1-ին Գահիրեի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին մէջ Ս. Պատարագի ընթացքին ոգեկոչուեցաւ Սարտարապատի հերոսամարտին զոհուածներուն յիշատակը, իսկ Յինգշաբթի, 5 Յունիսին տեղի ունեցաւ 90-ամեակին նուիրուած հանդիսութիւնը հովանաւորութեամբ Եգիպտոսի Յայոց թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Ս. Եպս. Մնացականեանի:

Գահիրեի Ազգային իշխանութեան կազմակերպած հանդիսութիւնը բացուած յայտարեց, Գահիրեի Զաղաքական ժողովի անդամներն տիար ծանթ Կապէեան, ապա բեմ հրաւիրեց օրուան պատգամախօս, Եգիպտոսի մօտ ՀՀ Արտակարգ եւ Լիազօր Ղետպան տոքթ. Ռուբէն Կարապետեանը:

Տոքթ. Կարապետեան կարծ ակնարկով մը անդրադարձաւ 1918-ի Մայիսեան հերոսամարտերուն, անոնց կարեւորութեանը մեր արդի պատմութեան մէջ, զուգահեռներ կատարեց 1918-ի եւ 1992-ի Արցախեան հերոսամարտերուն միշեւ, շեշտելով որ բոլորն ալ տեղի ունեցած են Մայիս ամսուայ ընթացքին եւ բոլորն ալ մղուեցան հայ ժողովուրդի բոլոր խաւերներուն մասնակցութեամբ եւ աւարտեցան յաղթանակով:

Յարգելի պատգամախօսը կոչ ըրաւ նաեւ համախմբուելու այժմ ու խաղաղութեան մէջ

միասնական ուժերով սատարելու մեր հայրենիքի բարգաւաճման:

Գահիրեի Ազգային իշխանութեան «Արաքս» երգախումբը ղեկավար Միհրան Ղազելեանի առաջնորդութեամբ իր ուսերուն վերցուցած եր օրուան գեղարուեստական բաժինը:

Հայրենասիրական երգերու փունջ մըն եր ներկայացուածը, որ մերթ յուզումի ու մերթ ուրախութեան ալիքներով պարուրեց հանդիսատեսը:

Գալուստեան Ազգային Վարժարանի սան Լիւսի Սանճեան իր ելոյթով կը վստահեցնէ ձեզ որ կ'ունկնդրէք ապագայ խոստացող երգչուիիի մը առաջին թոթովանքը:

Մենակատար Թալիս Գալիշեանին կը մաղթենք համարձակութիւն եւ ինքնավստահութիւն, իսկ Լալա Նիկոլեանին կ'ակընկալենք յաճախակի ելոյթներ ու մենահամերգ, վայելելու իր համարձակութիւնը, բեմականութիւնն ու խանդավառող թաւշեայ ձայնը:

«Արաքս» երգախումբը իր բոլոր անդամներով՝ երգող, դաշնակահար, տիոլահար, ձայնային սարքաւորման պատասխանատու, բեմայարդարներ ու ի հարկէ այս բոլորը համադրող ու ղեկավարող Միհրան Ղազելեանի ճիգերով, օրուան խորհուրդին համահունչ համերգ մը պարգեւեցին հանրութեան:

«Արաքս»-ի ելոյթն ետք Սրբազն Յայրը ընթերցեց Ամենայն Յայոց Կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Ս.Ս. Գարեգին Բ-ի Մայիսեան Յերսամարտերու 90-ամեակին առթիւ յղած կոնդակը, ապա տուաւ օրուան պատշաճ իր պատգամը եւ օրինութիւնը:

Աւարտին երգախումբ եւ ժողովուրդ միասնաբար կատարեցին Յայաստանի Յանրապետութեան օրիներգը, որուն յաջորդեց երգախումբն ու ղեկավարը շնորհաւորողներու հոսքը բեմ, ուր երգ ու պարով պահ մը եւս շարունակուեցաւ ուրախ մթնոլորտը:

Արդեօք ո՞ր թուականի Մայիսին է որ «Յաւերժի ժողովուրդ»-ը իր յաւերժութեան խորհրդանիշը եղող լեռը պիտի առնէ իր գրկին մէջ:

ԱՐԱՔՍԻ ՏԵՕՎԼԵԹԵԱՆ

... ԾԻԱԾԱԱԳՈՅՆ ՏՕՆ «ԸՆԿԵՐՆԵՐՍ ԵՒ ԵՍ» ...

Դժուար է սեղմ տողերում ամփոփել, վերարտադրել այն բոլոր հաճելի յոյզերն ու կենսառուժ տուող, ոգեւորող տրամադրութիւնը, որ հանդիսատեսի մեջ արթնացրեց ՀԲԸՄ-ի Գահիրեհ մասնաճիւղի «Ծիածան» մասնական երգչախմբի պարգևած երգի- պարի- ասմունքի ծիածանագոյն տօնը:

Զգալու համար՝ հարկաւոր էր ներկայ լինել եւ ողողուել արեւի ծիածանաշողերով, շնչել տիեզերքի ռիթմով, ապրել երգի տարերքով...

Տպաւորիչ յայտագիր, գողտրիկ բեմայարդարում, 30 ուրախ, զընգուն ձայներ, 30 զոյգ փայլող աչքեր, «Ընկերներս եւ Ես» խորհրդանշական վերնագրումին համապատասխան ընտրուած անթերի երգացանկ (ուր համազօր մրցակցում էին խօսքն ու երաժշտութիւնը), երգից-երգ թեմատիկ անցումը նախապատրաստող եւ հանրագումարող ասմունք, երգի ու ասմունքի այդ համահունչ զուգադրումը ներդաշնակ շրջանակող պարային բեմականացումներ եւ ասես մաեստրօի հրաշագործ փայտիկի սահուն շարժումներով, բեմում նկարուեց ամբողջական պատկերը քնութեան հրաշքի, որ կոչուում է «Ծիածան»...

Իսկ այս ամենի ետեւում հինգշաբթիից-հինգշաբթի Բարեգործականի երդիցի տակ կատարուած տքնաշան, պատասխանատու, բայց միեւնոյն ժամանակ շատ ոգեւորող եւ շնորհակալ աշխատանք, բարձրակարգ մասնագետների, իրենց գործի հմուտ եւ բանիմաց նույրեալների հետեւողական աշխատանք:

Շնորհակալութիւն, եւ կանաչ ճանապարհ ձեզ սիրելի ծիածանցիներ, որ շարունակեք սըփռել ձեր շողերը ու երգի միջնորդութեամբ ողողել մարդկանց գեղեցիկի, բարու, համերաշխութեան, լաւատեսութեան զգացումներով:

Յ.Գ.

Պատկերն ամբողջական չէր լինի, թե՛ չանդրադառնայի համերգի վերջին նախապատրաստական աշխատանքներին, որոնց ակամայ ականատեսն էի եւ այն շերմ ընկերական մթնոլորտին, որ թեւածում էր Յելիոպոլիսի «Պըլըքտանեան» հանդիսարահում...

«... Թատրոնը սկսուում է քույսներից....» ինձ համար ծիածանցիների համերգը սկսուեց նախորդող շաբաթուայ ամենօրեայ փորձերից... Թուում էր թէ զահիրեան ամառուայ անզիշում տապա, քնութեան շրջանի լարուածութիւնը մտադրուել էին ստուգել մի շնչով ապրող,

սրտի մի զարկով բարախող երգչախմբի տոկունութիւնը... եւ ինձ օր-օրի հիացնում էր փոքրիկների ու պատասխների յամառութիւնը, ծնողների՝ իրենց երեխաների աշխատանքով փորձից-փորձ աճող ոգեւորութիւնը եւ այս ամենին շունչ ու ոգի տուող այն մարդկանց ծով համբերութիւնը, որոնք այդ օրերին ապրում էին միայն համերգի նախապատրաստման հոգսերով, նրանց «...հոգու լարերն առանց հրամանի, լուր ընդառաջում էին լոկ մեկ մեծութեան...» երգին:

Անուններ չեմ նշում, քանզի յայտագիրն ինքնին խօսուն է եւ այնտեղ արձանագրուած իւրաքանչիւր անձ կարող է հպարտանալ, որ իրեն վստահուած մասով առաւելագոյն ներդրումն է ունեցել...

Թերեւս եթե բացենք փակագծերը, կարելի է այդ աշխատանքը վերնագրել այսպէս - Ընտանիքս, ընկերներս եւ Ես, չէ որ կային ընտանիքներ, որոնք ուղղակիորեն ամբողջ կազմով էին ներգրաւուած այդ աշխատանքում... այդ օրերին նրանք ամենից առաջ հաւատարիմ գործընկերներ էին ... Չմոռանանց նաեւ փորձերի գլխաւոր հանդիսատեսներին, իրենց քոյրիկ-եղբայրներին սպասող ամենափոքրիկներին, որոնք ունկնդրելով՝ իրենց համար էլ անսկատ գոց սովորեցին բոլոր երգերը եւ երգելով, իրենց տարիքին մատչելի կերպով ընկերութեան, բարի կամքի դրսեւորման, հայրենասիրութեան, համախմբուածութեան շատ ուսանելի դասեր առան... «հաւատա բարեկամ, երգը ուժ է լաւ, երբ ամբողջ աշխարհը երգչախումբ դառնայ»:

Երբ կողքիս ունիմ ընկեր, իմ ճամբան ուրախ է, անկարելին անընկեր՝ իր հետ կարելի է... թէ վստագ, թէ աղետ կը չքուին իսկոյն եւեթ, երբ ընկերներս ինձ հետ են... *

... Ժամանակ կիսուիր ամենուն հետ, ետ նորեն քեզի կու գայ բարի ժաման...

Տաք ժամանը արեւ է ձմրան, որ կը շերմացնէ բոլոր մարդկանց սրտերը,

Աշխարհին յաւերժ թող տիրէ ան, լոյսերու պես պսպղան թող ժամաները... **

ԼԻԼԻԹ ՅՈՎՐԱՆՆԻՍԵԱՆ

* Ընկերներուս հետ (իսուր՝ Թանիչ-Ղազելեան)

** Երբ ժամանը շողայ (իսուր՝ Փլեացքովսկի-Ղազելեան)

Գևարուսապական Ղևավար
ՄԵԽԱՆ ՎԱԶԵԼԵՄՆ

Նուազակցող
ՆԱԽՈՐ ԱԲԲԻՆԻ

Խօսկակ
ՄԻՔ ՕՇՈՆՆԵՄԵՆ

ԳՄՆԱՐ ՎԱԶԵԼԵԱՆ

ՅԱՅՑԱԳԻՐ «ԸՆԿԵՐՆԵՐՍ ԵՒ ԵՍ» ՏԱՐԵԿԱՆ ՆԱՄԵՐԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻ

Կիբանակ, 22 Յունի 2008-ին, ժամը 8-ին, «ՊԼԱԼՔՏԱՆԵԱՆ» հանդիսասրահ, ՏԵԼԻՈՊՈԼԻՍ

ԵՐԳԱՑՏԱՆԿ

ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՍ
Երաժշկ՝ Զ. ՄԱՐՄՈՍԵՆԻՆ

ԿԱՊԻԿ

Երաժշկ. և խօսք՝ Ժողովրդական
Մշակում ՆԱՐԻՆԵ ԶԱՄՐԻՖԵԱՆ

ԳՎՐՈՒՆ - ԵՐԵՒԱՆ
Երաժշկ՝ ԱՐԱՄ ԽԱԶԱՏՐԵԱՆ
Խօսք՝ ԱՇՈՏ ԿՐԱՅԻ

ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ ՆԵՏ
Երաժշկ՝ ԱԼԱՏԻՄԻՐ ՇԱՄԻՆԱՔԻ
Խօսք՝ ԹԱՆԻՉ-ՎԱԶԵԼԵԱՆ

ԽԱՐԻԿ-ՍԱՂԻԿ
Երաժշկ. և խօսք՝ Ժողովրդական
Մշակում ԱՐՄԵՆ ՄԻՔՆԵԱՆ

ՄՆՈՒՃ ԽԱՐՈԴ
Երաժշկ. և խօսք՝ ԱՆԱՐԻ ՄՈՎՈՒՄԵԱՆ

ԵՐԳ ԺԴԻԾԼ ՇՈՂԱՅ
Երաժշկ՝ ՎԱՏԻՄԻՐ ՇԱՄԻՆԱՔԻ
Խօսք՝ ՓԼԵԱՅՅՈՎԱՔԻ - ՎԱԶԵԼԵԱՆ

ՄԵՆՔ ՋԻՆՈՒՐ ԵՆՔ
Երաժշկ՝ ԺՈՐՃ ՊԻԶԻ

ՆՈՐ ԾԻԵՐ ԵՆՔ
Երաժշկ՝ ՈՈՊԵՐԺ ՊԱՏՐՈՍԱՅԻ
Խօսք՝ ՆԱՆՍԻՆ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ

ԾԻԱԾԱՆ
Երաժշկ՝ ՏԱՅՆԱՅՆ ԱՐԱՄԱՆԵԱՆ
Խօսք՝ Մ. ԱԳՐԻԼԵԱՆ

ԵՐԳ ՏԱՅՐԻԿԻՆ ՄԱՎԻՆ
Երաժշկ՝ ԱԼԱՏԻՄԻՐ ՇԱՄԻՆԱՔԻ
Խօսք՝ ԹԱՆԻՉ-ՎԱԶԵԼԵԱՆ

ՏԻԵԶԵՐՔ
Երաժշկ՝ ԿՈՍՄԱՆԴՐԻՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
Խօսք՝ Ա. ՍԱՆԱԿԵԱՆ

ԵՐԳՐ ԿԵՎԱՐԵ
Երաժշկ՝ և խօսք՝ ԱՐՓԻՆԻ ՑՈՒՆԱՆԻՍԵԱՆ

ՆԱՅԱՍԱԿ
Երաժշկ՝ ԱՐԹՈՒՐ ԳԻՒԳՈՒՐԵԱՆ

ԵՐԱԳՈՒՅ
Երաժշկ՝ ՄԱՐԻԱՆՆԱ ԶԱՎԱՆԵԱՆ
Խօսք՝ ՍԱԼԳԻՆ ՍՉԲԻԿԵԱՆ

2016 ԵՐԳԻՆ

Մեր հոգու լարերն առանց իրաման
Լուս կ'ընդառաջեն լոկ մեկ մեծութեան,
Եւ մեծութիւնն այդ ոչ է, այլ ան·
Որ երգ կը կոչենք մենք միաբերան:

Ով շնորի ուսի զգալու երգը,
Օֆտու, թէ ինչպես կը հասնի բերը,
Ինչպես կը բուժուի արևածոր վերը,
Ինչպես կը շնչէ ողջ տիեզերը:

Իսկ ով մարդկանց մեջ միջնորդն է երգի,
Օֆտու վերձանել ձայնը երկնքի,
Աւաստակը անոր դուրս է սահմանէ
Եւ տարածութեան եւ ժամանակի:

Երեկ եւ այսօր, վաղը եւ անվերջ,
Կեանքի պատմութեան իւրաքանչիւր էշ
Երգով կը բացուի, կը գոցուի երգով,
Թէ գիտենք ապրիլ երգի տարերքով:

Ե՞ղան է մարդու մեջ, թէ մարդո՞՝ երգի,
Մենք ենք պարտօք երգին, թէ երգը՝ մեզի,
Վյայիս կ'ընթանայ անաւարտ «վեճը»,
Դրն է սկիզբը եւ ո՞ր է վերջը:

Պարույին քեմականացուններու խորհրդակոմ՝ ՄԻՒԶԱՆ ԳԱՐԳՈՒԻՌ
Բեմայարդարում՝ ԱԼԲԻ ԾԻՉՄԵԾԵԱՄՆ, ՔԱՐՈՂԻՆ ԱՐՄԱՆԵԱՄ, ՍԱԱՏ ՆԱԿԻԴ
Զայնային սարքաւորումներ՝ ՌՈՊԵՐ ԹԱԾՃԵԱՆ, յայրագրի համակարգչային ձեւադրում՝ ԾԱՌ ՀՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ
Տպագրութիւն՝ «ՆՈՒՊԱՐ» Տպագրապուն

Մոլորակներու թամալըն անմոլոր,
Եւ աստղերու պարն տիեզերական
Չեն առներ իրեւց ներշնչումն արդեօք
Վրաուի երգին համապատասխան:

Կը հերթափոխէ այգը՝ գիշերուան,
Գտարունը՝ ձմրան, նորը՝ հին օրուան
Ճիշդ այն կշռոյթով նախաստեղծ երգի,
Որն երգուեցաւ օրն արարչութեան:

Ի սկաբանէ սահմանուած կարգով՝
Վրշալոյսները կը բացուին երգով,
Երգով կ'ողջունեն բռչուններն զիրար,
Կը հոսին գետերն ծանծաղ ու վարար:

Վռաշին երգի թրիոն այդ անմեռ
Դիոն կը սարսու հոգի ու եթեր,
Երգով կը խօսին սրտերն իրար հետ,
Բաց է երգի դեմ ամեն արահետ:

Երգն է մեր կեանքի ընթացքն ու շունչը,
Սիրոյ իրարուխն ու մեղմ շշունչը,
Մակերեւոյթն դեպի եռթիւն,
Եւ ինքեղենեն ոգեղինութիւն
Վռաշընթացի միակ կամուրջը:

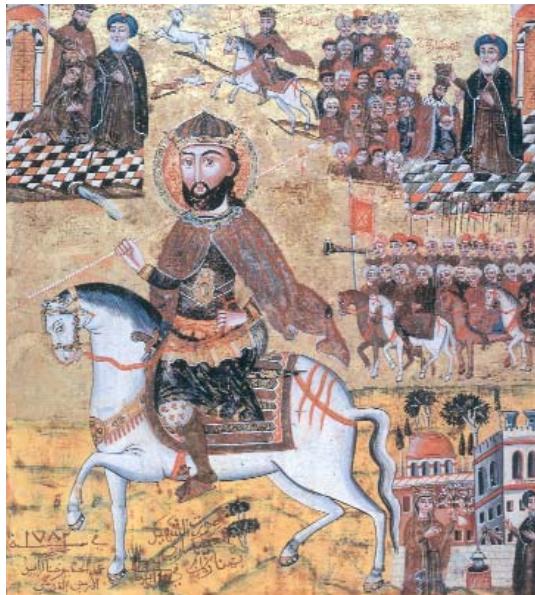
Մ. ՂԱԶԵԼԵՎՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«AN ARMENIAN ARTIST IN OTTOMAN EGYPT YUHANNA AL - ARMANI AND HIS COPTIC ICONS» ՀԱՏՈՐԻՆ ՃՆՈՐՇԱՆԴԵՍԸ

2008-ի գարնան լոյս տեսաւ 18-րդ դարու հայ սրբանկարիչ Եռիանա-Էլ-Արմանի մասին անգերեն լեզուով գիրը մը, որ հրատարակութեցաւ Գահիրէ Ամերիկեան Յամալսարանի հրատարակչատան կողմէ: Գահիրէ Յայ Մշակոյթի Բարեկամներու Մարմինը աշակցեցաւ այս հրատարակութեան: Գիրքը կը կոչուի «An Armenian Artist in Ottoman Egypt Yuhanna al-Armani and His Coptic Icons»: Գիրքին հեղինակը է Եգիպտոսի Օսմանեան շրջանի պատմութեան մասնագետ տոքթ. Մակու Կիրկիս: Գիրքին նախաբանը գրած է Յայ Մշակոյթի Բարեկամներու Մարմին փոխ ատենապետ ճար (Մարտիկ) Կիրակոսեանը, որուն մէջ յիշած է Մշակոյթի Բարեկամներու Մարմին ողբատենապետին՝ Վարդգէս Ջրէտեանի Ներդրումը սոյն հրատարակութեան կապակցութեամբ: Գիրքին Ներածականը գրած է Գահիրէ Ամերիկեան Յամալսարանի դասախոսներն տոքթ. Նելլի Յաննան:

Յունիս 12-ին Յայաստանի դեսպանաթիւնը կազմակերպած էր գիրքին նուիրուած շնորհանդես մը, որուն Ներկայ գտնութեցան կառավարական Ներկայացուցիչներ, զանազան երկիրներու դեսպաններ, լրագրողներ, Յայ Մշակոյթի Բարեկամներու մարմիննեւն անդամներ եւ Եգիպտահայ գաղութի հանգամանաւոր անձեր: Յայաստանի Յանրապետութեան դեսպան տոքթ. Ուուրեն Կարապետեան խօսք առնելով ըսաւ, թէ Եռիանա-Էլ-Արմանի ապրած դարուն յստակ, կայուն եւ խաղաղ գործարքներ կը կայանային Եգիպտաքանակ զանազան ազգերու՝ ինչպէս հայերու, յոյներու, իտալացիներու եւ այլոց միջեւ: Այս համագործակցութիւնը առիթ ստեղծած էր երկրին բարգաւաճման: Յարգելի դեսպանը իր խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց Յայ Մշակոյթի Բարեկամներու Մարմին, որ նախաձեռնած էր գիրքին տպագրութեան եւ հրատարակութեան: Նոյնպէս խօսք առաջ Ամերիկեան Յամալսարանի հրատարակչատան տնօրէն Մարք Լինգ, որ նշեց հայերու մէծ դերը Եգիպտոսի մշակոյթին եւ տևականութեան մէջ:

Յեղինակը ամբողջական գաղափար մը կու տայ Եռիանա-Էլ- Արմանի եւ իր ապրած դարուն մասին: Ան կը քննարկէ Օսմանեան կայսրութեան շրջանի պատիական սրբապատկերներու արուեստը եւ կը նշէ զանազան պատճառներ, որոնք նպաստցին դպտիական սրբանկարներու արուեստի վերածումնին: Ան այս առումով կ'անդրադառնայ Եռիանա-Էլ-Արմանի ունեցած կարեւոր դերին մասին : Տոքթ. Մակու Կիրկիս կ'անդրադառնայ նաեւ սրբանկարներուն եւ կ'ուսումնասիրէ անոնց զարգացումը դարերու ընթացքին: Ան կը նշէ, թէ 18-րդ դարուն առաջ սրբանկարիչները անյայտ վանականներ եղած են: Սրբանկարները ստորագրելու աւանդութիւնը սկսած են Խարահիմ-Էլ-Նասրին եւ Եռիանա-Էլ-Արմանին, որոնք առաջին աշխարհականները եղած են այս ոլորտեն ներս: Յեղինակը հետաքրքրական փաստ մը կու տայ: Ան կը յայտնէ, թէ ի տարբերութիւն դպտիական աւանդութեան, սրբանկարները հազուադեպ եղած են հայերուն մօտ: Յայ Եկեղեցին աւելի նշանակութիւն կու տայ մանրանկարչութեան: Յեղինակը նաեւ կ'անդրադառնայ այդ շրջանին Եգիպտոսի մէջ ապրող հայ համայնքին մասին: Ան գրաւոր փաստերով կը յայտնաբերէ Եռիանա-Էլ- Արմանի կեանքը, թէ՝ անձնական եւ թէ՝ մասնագիտական գետնի վրայ:

Գիրքին կերպունք գետեղուած են արուեստագետին գործերէն 26-ին լուսանկարները, գործ՝ լուսանկարիչ Նապիլ Մանգապատիի:

Եռիանա-Էլ-Արմանի գործերէն բուռ մը կարելի է գտնել իին Գահիրէ զանազան Եկեղեցիներուն, ինչպէս նաեւ Սուլը Մինաս եւ «Մուլլագա» Եկեղեցիներուն եւ Ղատիական թանգարանին մէջ:

Երուսաղեմին Գահիրէ հաստատուելով Եռիանա-Էլ-Արմանին իր նպաստը բերած է պատի սրբանկարներու արուեստին եւ հայկական երանգ մը տուած անոնց:

ԱՐՓԻ ԽԱՉԵՐԵԱՆ

ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ ՀԵԼԻՈՊՈԼԻՍ

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐԻ ԱՄՐԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

Ինչպես սովորութիւն դարձած է, այս տարի եւս Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի վարչութիւնը ամրան Եղանակի բացումը կատարեց 21 Յունիսին ճաշկերոյթ-խրախճանքով մը, ակումբին դալարագեղ եւ լուսազարդ պարտեզին մեջ: Գիշերուայ 9:30 են սկսեալ անդամներ ու համակիրներ խումբ-խումբ կու գային տեղաւորուելու ճաշակաւոր կերպով շարուած սեղաններուն շուրջ: Իսկապէս որ «ամրան Եղանակի» բացում էր, քանի որ շարժական մեծ հովահարներ բերուած ու գետեղուած էին սեղաններուն մօտ, ոոր քիչ մը տասելի դարձնելու համար:

Ինչպես որ յայտարարուած էր, երեկոն շենքնելու համար հրաւիրուած էին Ramy եւ Nicole զոյգը: Շուտով ժողովուրդը հրաւիրուեցաւ աղցաններու շքասեղան, որ պատրաստուած էր ակումբի տիկնանց յանձնախումբին կողմէ գլխաւորութեամբ, ինչպէս միշտ, տիկին Գոհար Առաքելեանի: Այս տարուայ խրախճանքին աւելի արիեստավարժ տեսք տալու միտումով ճաշերը ապսպրուած էին Armando ճաշարանէն, որ իսկապէս հաճելի անակնկալ մը եղաւ բոլորին:

Յակառակ որ երգի զոյգը այլազան երգեր երգելով երեկոյին սկիզբէն կը փորձեր պարահարթակ մղել ժողովուրդը, սակայն ի զուր... կարծէք ամէն մարդ զբաղած էր կամ խօսակցութեամբ կամ ալ համտեսելով հրամցուած ուտելիքներն ու անուշեղենները: Երբ արդէն վիճակահանութեան տոմսերը ծախտած էին ու ժամանակը բաւական յառաջացած, յանկարծ, ըստ եգիպտահայ գաղութի իւրայատուկ սովորութեան, ամէն սեղանէ կիներ, պատանիներ ու նոյնիսկ փոքրիկներ պարելու փափաքէն մղուած խճողեցին պարահարթակը:

Կես գիշերը բաւական անց, տոքթ. ճորճ Սիմոննեան վարչութեան անունով ողջունեց ներկաները, ապա տեղի ունեցաւ վիճակահանութիւնը:

Վարձքը կատար ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի վարչութեան եւ մասաւանդ տիկնանց յանձնախումբին, որոնք միշտ կը շանան յաջող ձեռնարկներով ակումբը շեն պահել:

ԽՕՍԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Ձեռնարկին ներկայ ժողովուրդն մաս մը

ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻ ՇԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 75 ԱՄԵԱԿԻ ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՇԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Աղեքսանդրիոյ ՀԱՅՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի սկառտական շարժումը մասնակցութեամբ շարժումին չորս բաժիններուն, Կիրակի 29 Յունիս 2008-ի երեկոյեան ժամը 7-ին, կազմակերպեց սկառտական հանդիսութիւն մը նուիրուած ողբ. Յովհաննէս Չորլեանի 1933 թուականին հիմնած Սկառտական Շարժումի հանդիսութեան հիմնադրութեան 75 ամեակին:

Ներկայ էին Աղեքսանդրիոյ Առաջնորդական փոխանորդ՝ Արք. Տ. Գրիգոր Քինյ. Մուրատեան եւ Երիցուիին, Աղեքսադրիոյ Ազգային իշխանութեան անդամները իրենց տիկիններով, մշակութային միութեանց ներկայացուցիչներ, ՀԲԸՍ-ի եւ ՀԱՅՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի վարչական կազմերը, նախկին սկառտուներ եւ կայտեր, խմբապետներ եւ խմբապետուիիներ:

Յանդիսութիւնը սկսաւ քերմեսեան 20 է աւելի խաղերով, հսկողութեամբ սկառտուներու եւ կայտերու: Աղեքսանդրահայ գաղութի երեցներ, Երիտասարդներ եւ կրտսերներ զուարձացան ու վայելեցին քերմեսեան նորագոյն խաղերը միութեան մարզարանին շքեղօրեն զարդարուած եւ լուսաւորուած մարզադաշտին վրայ, որ պատրաստուած էր շարժումին սկառտուներուն եւ կայտերուն կողմէ:

Երեկոյեան ժամը 8,30 -ին, տոքթ. եւ տիկին Կարօ Անսուրեան (նախկին ատենապետ Աղեքսանդրիոյ ՀԱՅՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի Սկառտական Շարժումի Վերին Մարմսին) բացումը կատարեցին Շարժումին անցնող 75 տարիներու ունեցած բեղուն գործունեութիւնը պատկերող արխիւային լուսանկարներու ցուցահանդեսին:

Ցուցահանդեսը ուներ երկու բաժին: Առաջին բաժինը կը պատկերէր արտասահմանեան 11 բանակումներ դեպի

Յունաստան	1938 թուականին
Իտալիա	1950 թուականին
Կիպրոս	1951 թուականին
Լիբանան	1953 թուականին
Յունաստան	1955 թուականին
Սուրիա	1959 թուականին
Սուրիա	1960 թուականին
Լիբանան	1966 թուականին
Կիպրոս	1983 թուականին
Յոււաստան	1983 թուականին
Հռոդոս	1983 թուականին
Կիպրոս	1988 թուականին
Լիբանան	2002 թուականին

Երկրորդ բաժինը նուիրուած էր Սկառտական Շարժումի յորելենական հանդիսութիւններուն, որոնք տեղի ունեցած էին Շարժումի հիմնադրութեան 25-ամեակին՝ (1959) եւ 35-ամեակին՝ (1968): Ցուցադրուած էին նաեւ լուսանկարներ Շարժումին կայտական բաժնի հիմնադրութեան 20 եւ 30 ամեակներուն նուիրուած հանդիսութիւններուն:

Ներկայ հասարակութիւը մեծ հետաքրքրութեամբ կը դիտէր ցուցադրուած նկարները, որոնք լաւ յիշատակներ կ'արթևութիւն իրեւ մէջ: Տեղի ունեցաւ վիճակահանութիւն եւ շատեր բախտաւորուեցան արժեքաւոր նուերներով:

Երեկոն շարունակուեցաւ ընտանեկան մթնոլորտի մէջ: Տեղի ունեցաւ, լահմաճունի, սանտուիչներու, եւ անուշեղներու սպասարկութիւն պատրաստուած սկառտուներու եւ կայտերու ծնողներուն կողմէ:

Սկառտական շարժումի հիմանդրութեան 75 ամեակի Յորելենական հանդիսութեան ներկայ էին «Ալ Շարք» Յոյն օրթօուքս սկառտական եւ կայտական խումբեն 50 հոգի, որոնք ներկայ գտնուելով ձեռնարկին շնորհաւորեցին եւ քաջալերեցին Աղեքսանդրիոյ ՀԱՅՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի Սկառտական Շարժումի 75 ամեակը, ինչ որ ցոյց կուտայ երկու ակումբներու սկառտական եւ կայտական շարժումներու միջեւ տիրող լաւ յարաբերութիւնները: Նոյն առիթով ու նպատակով ներկայ էին «Scout d'ALEXANDRIE» Մարոնիթ սկառտական խումբի ներկայացուցիչները:

Կերուխումնեն ետք մեծ պաստարի վրայ հանդիսակներու հոծ բազմութիւն մը դիտեց ոտնագնդակի ուժեղագոյն մրցաշարքի՝ Ելրոպայի ախոյեանութեան աւարտական խաղը Գերմանիոյ եւ Սպանիոյ միջեւ, որ ինչպէս յայտնի է աւարտեցաւ Սպանիոյ յաղթանակով:

Ներկաները մինչեւ ուշ գիշեր հաճելի եւ անմոռանալի օր մը անցուցին:

Սկառտական Շարժումի աւագ խմբապետ տոքթ. Կարպիս Թօսունեանին եւ իր հետ գործող խմբապետներուն եւ խմբապետուիիներուն կը ցանկանք ուժ եւ կորով եւ կը մաղթենք որ հպարտալի անցեալի մը յաջորդէ լուսաշող ապագայ մը:

Թղթակից
ՆԱԶԱՐԵԹ ԳԱՐԹՎԱԼԵԱՆ

Արխիւային ցուցադրութեան բացումը կը կատարեն տոքթ եւ տիկին Կարօ Անսուլեան: Նկարին մէջ ծախէն ազ Արժանապատի Տէր Գրիգոր Ջահանայ Մուրատեան եւ Երիցուիին, աւագ խմբապետ տոքթ. Կարպին մօսունեան, Տիար Վրէժ Սէֆէրեան, տոքթ եւ տիկին Կարօ Անսուլեան եւ տիար Ալեքսան Ռէխզեան

Ներկաներէն մաս մը մեծ հետաքրքրութեամբ կը դիտէ ցուցադրուած Նկարները

ԱՐԵՔԱՆԴՐԻՈՅ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐԻ ՊԱՍՔԵԹ ՊՈԼԻ ՄՐՑԱՑԱՐԸ

25, 26, եւ 27 Յուլիսին Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐԸ բացումը կը կատարէր 2008-ի եգիպտահայ պասքեթ-պոլի աւանդական մրցաշարքերուն: Սակայն քուլիսներու ետին տարբեր կարգադրութիւններ կ'ըլլային...:

ՀՄԸՍ Արարատը կը պահանջէր որ Յելիոպոլսոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի մարզիկներէն մին ՀՄԸՍ Արարատի խումբին միանայ առանց նման պարագաներու ընդունուած աւանդութիւնը յարգելու:

Ըստ այդ աւանդութեան, եթէ մարզիկ մը առանց իր պատկանած ակումբին յօժարութեան ուզէ միանալ այլ ակումբի մը խումբին, երկու տարուան շրջանով մը իրաւունք չունենար մրցաշարքերու մասնակցելու:

Երբ Յելիոպոլսոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի վարչութիւնը մերժեց ըդառաջել ՀՄԸՍ Արարատի պահանջին, վերջինս սպառնաց քաշուիլ Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի մրցաշարքէն:

Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ը կազմակերպիչ ակումբի հանգամանքով գօրավիգ կանգնեցաւ Յելիոպոլսոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ին եւ պահանջեց ընդունուած աւանդութիւնը յարգել:

Ծատ մտահոգիչ է ՀՄԸՍ Արարատի բռնած ընթացքը. զոհել իր ամբողջ խումբը մէկ մարզիկի համար, որ աւելի հռչակաւոր է մէկ խումբէն միւսը ցատկութելով քան իր խաղարկութեամբ:

Այնպէս կը թուի, թէ այս պատճառաբանութիւնը ՀՄԸՍ Արարատի վարչութեան բոլոր անդամներուն կողմէ տրամաբանական չհամարւեցաւ, ուստի մտածեցին ուրիշ պատրուակի մը մասին:

Այս անգամ պահանջեցին որ Յելիոպոլսոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ը գրաւոր ներողութիւն խնդրէ ՀՄԸՍ Արարատէն, երեք տարի առաջ, անոր 90 ամեակի մրցաշարքին մասնակցած ըլլալուն համար: Բանից դուրս եկաւ որ ՀՄԸՍ Արարատը ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ին հրաւեր չէր իսկ դրկած քանի որ արդէն անհամաձայնութիւն կար երկու ակումբներուն միշեւ եւ իրարու մրցաշարքերուն չէին մասնակցեր: Չարմանալին այս է որ ՀՄԸՍ Արարատը կը պնդէ իր հաշիւը մաքրել Յելիոպոլսոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ին հետ Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի մրցաշարքը իսանգարել փորձելով, հակառակ որ Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ը միշտ իր մասնակցութիւնը բերած է Արարատի մրցաշարքերուն, նոյնիսկ

Յելիոպոլսոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ -ի բացակայութեան:

Մրցաշարքէն քանի մը օր առաջ տարածայն նութիւններ սկսան շրջիւ, թէ ՀՄԸՍ Կամքը հետեւելով իր քոյր միութեան օրինակին պիտի քաշուէր մրցաշարքէն: Խիստ առեղծուածային է Կամքին բռնած դիրքը, քանի որ անցեալ տարիներուն ընթացքին ան կը մասնակցեր բոլոր մրցաշարքերուն, նոյնիսկ երբ Արարատը բացակայ էր: Մրցաշարքէն երկու օր առաջ, նամակով մը, Կամքը կը տեղեկացնէր Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ին որ ոչ միայն կը քաշուէր մրցումներէն այլ շնչած էր իր իսկ մրցաշարքը, զոր որոշած էր 15,16 եւ 17 Օգոստոսին կայացնել:

Ամենամեայ այս իիսգ մրցաշարքերը միակ մէծ ձեռնարկներն են, որոնք առիթը կ'ընծայեն Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ հայերուն հանդիպելու, ծանօթանալու ու իրար հետ մտերմանալու: Մարզիկները ամիսներ շարունակ կը մարզուին նպատակի մը համար՝ մասնակցելու այս համաեզիպտական մրցաշարքերուն, լաւ խաղարկութիւն ցուցաբերելու եւ ինչո՞ւ չէ բաժակին ալ տիրանալու:

Մի քանի ոչ լայնախոհ պատասխանատուներու բռնած դիրքին պատճառաւ, եգիպտահայ գաղութը պիտի զրկուի աւանդական դարձած ու շատ յաջոր մարզական ձեռնարկէ մը: Այլեւս ի՞նչ կարիք կայ պասքեթ պոլի խումբեր պահելու եւ նոր մարզիկներ հասցնելու, երբ մարզական մթնոլորտը պղտորած է:

Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի մրցաշարքը, որ կը վայելէր բարձր հովանաւորութիւնը Եգիպտոսի հայոց թեմին բարեխնամ առաջնորդ Գերշ. S. Աշոտ Եպսկ. Մնացականեանի եւ նախագահութիւնը Տէր եւ Տիկին Օննիկ Պըլըթանեանի, ատենապետ՝ Գահիրէի Պատ. Զաղաքական Ժողովի, այս վերջին իրադարձութիւններէն ետք վերատսութեան պէտք էր որ Ենթարկուեր եւ նոր յայտագիրով մը կազմակերպուեր:

Ուրբաթ, 25 Յուլիսին տեղի ունեցաւ մէկ մրցում միայն Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ի եւ Սրբուիի թերեզայի խումբերուն միշեւ որ աւարտեցաւ ի նպաստ ՀՄԸՍ ՆՈՒՊԱՐ-ին 55-42 արդիւնքով:

Շաբաթ օրուան մրցումը Յելիոպոլսոյ ՀՄԸՍ

ՆՈՒՊԱՐ-ին եւ Սրբուհի Թերեզայի միջեւ եր: Ասհաւասար խաղէ մը ետք արդիւնքը եղաւ 65-25 ի նպաստ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ-ին:

Մրցումն անմիջապես ետք սեղաններ շարուեցան դաշտին վրայ, որոնց շուրջ մեծ թիւով անդամներ, համակիրներ եւ մանաւանդ ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՒ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ-ցիներ տեղ գրաւեցին: Շատ ճիխ ու այլազան աղցաններու շքասեղանով ու Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ-ի հոչակաւոր «լահմաճունով» հիւրասիրուեցան ներկաները, ու հայկական զուարթ երաժշտութեամբ վայելեցին ծովեն փչած զով ու հաճելի գեփիւրը:

Կիրակի, 27 Յուլիսի առաջին մրցումը տեղի ունեցաւ ժամը 6:30-ին ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ քոյր միութիւններու աղջիկներու խումբերուն միջեւ, որ աւարտեցաւ ի նպաստ Գահիրէի աղջիկներուն 37-13 արդիւնքով: Խումբը տիրացաւ տեր եւ տիկին Դասիէլ ճաճռեաններու նուիրած բաժակին:

Աւարտական մրցումն առաջ Պր. Վրեժ ՍԵՓԵՐԵԱՆ խօսք առնելով, ակումբին կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց մասնակցող խումբերուն, ապա խնդրեց մեկ վայրկեան յոտնկայս լուսթեամբ յարգել յիշատակը ողբ. Նուպար Դաւիթեանին, որ ամենահին անդամն էր Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ-ին ու տարիներ շարունակ նուիրումով ծառայած Աղեքսանդրա-

հայ գաղութին: Ան խնդրեց նաեւ մեկ վայրկեան յոտնկայս լուսթեամբ յարգել յիշատակը տիար Վարուժան Գազանճեանին որ մահացած էր նախորդ Յինգշաբթի 26 Յուլիսին:

Երկու ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐներու տղոց խումբերուն միջեւ աւարտական մրցումը սկսաւ տաք ու հետաքրքրական մթնոլորտի մը մէջ: Աղեքսանդրիոյ փորձառու մարզիկները կը փորձէին մրցի Գահիրէի երիտասարդ ու պատանի առոյգ տղոց հետ: Սկիզբը կետերու տարբերութիւնը բաւական մօտ էր, սակայն մրցումը աւարտեցաւ ի նպաստ Գահիրէի խումբին 57-41 արդիւնքով:

Տղոց մրցումներուն բաժակը նուիրուած էին տեր եւ տիկին Յրաչ Սիմոնեանի կողմէ: Պր. Յրաչ Սիմոնեան բաժակը յանձնեց յաղթական խումբին ու բոլոր մարզիկները ստացան մետայլներ նուիրուած, ինչպէս միշտ, տեր եւ տիկին Վարդ Աղեքսանեաններու կողմէ:

Կը շնորհաւորենք Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ-ի վարչութիւնը, որ հակառակ տիրող պայմաններուն կարողացաւ յաջող մրցաշարը մը կազմակերպել: Կը մաղթենք որ այս մրցաշարը վերջինը չըլլայ եգիպտահայութեան համար:

ՍՕՍԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Գահիրէի ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐի յաղթական խումբը

Գահիրէի ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ-ի աղջիկներու յաղթական խումբը

ՆՈՐ ՕԺԱՆԴԱԿՆԵՐ ՀԲԸՍ-Ի ԳԱՀԻՐԵՒ ՄԱՍՆԱՖԻԴԵԼ ՆԵՐՍ

ՀԲԸՍ-ի Գահիրելի Մասնաճիւղի Վարչութիւնը գեղեցիկ աւանդութիւնը ունի իր կազմին մէջ ներառելու Երիտասարդ օժանդակներ, որոնք ներկայ գտնուելով Վարչութեան շաբաթական նիստերուն եւ մասնակցելով առնուած որոշումներուն իրագործման, փորձառութիւն ձեռք կը ձգեն ապագային վարելու Միութեան գործերը:

Վերջին շրջանին, ՀԲԸՍ-ի Գահիրելի Վարչութեան որպես օժանդակ միացան Երեք համալսարանաւարտ շնորհալի օրիորդներ, յանձինս Ռուբինա Ասլանեանի, Անի Օհաննեսեանի եւ Արփի Խաչերեանի:

ՌՈՒԲԻՆԱ ԱՍԼԱՆԵԱՆ 2005 թուականին բացառիկ յաջողութեամբ աւարտելել ետք Նուպարեան Ազգային Վարժարանի Երկրորդական բաժինը, ընդունուած է «Այն Շամ» համալսարան:

Ան 2008-ին աւարտած է համալսարանի անգլերեն առեւտրական ճիւղը, (english commerce) գերազանց եւ պատույ յիշատակութեամբ:

Նոյն տարուան Սեպտեմբերին ընդունուած է աշխատանքի, Trading Engineering Group ընկերութեան մօտ:

Ռուբինան գործունեութիւն կը ծաւալէ նաեւ Գահիրելի մէջ գործող հայկական այլ կազմակերպութիւններէ ներս:

ԱՆԻ ՕՅԱՆՆԵՍԵԱՆ իր նախնական եւ Երկրորդական ուսումը ստանալէ ետք Նուպարեան Ազգային Վարժարանին մէջ, 2001-ին ընդունուած է Այն Շամս համալսարանի Բժշկական ճիւղը:

Ան ներկայ տարեշրջանին «Չատ լաւ» գնահատականով աւարտած է իր ուսման ընթացքը, արժանանալով Պատառական Գիտութեանց վկայականին:

Անին մօտ 5 տարի է ասմունքով իր մասնակցութիւնը կը բերէ գաղութային զանազան հանդիսութիւններու:

Ան օժանդակած է նաեւ ՀԲԸՍ-ի կազմակերպած զանազան ձեռնարկներուն իրագործումին:

ԱՐՓԻ ԽԱՉԵՐԵԱՆ իր տարրական ուսումը ստացած է Նուպարեան Ազգային Վարժարանին ներս, ապա՝ յաճախած է Ramses College for Girls Վարժարանը, ուր աւարտած է իր Երկրորդական ուսման ընթացքը:

2003-ին ընդունուած է Գահիրելի Յամալսարանի դեղագործական բաժինը եւ 2008-ին՝ իր վերջին տարին, աւարտած է «Գերազանց» յիշատակութեամբ: Դեղագործական բաժնին հևկամեայ շրջանը վերջացնելով վկայուած է որպես դեղագործ՝ Bachelor of Pharmaceutical Sciences (New System) «Չատ լաւ» պատույ յիշատակութեամբ:

2006-ի ամրան մասնակցած է ՀԲԸՍ-ի Նիւ Եռոքի Ամառնային Վարժողական Ծրագիրին (NYSIP) եւ մարզուած New York-ի Saint Vincent Hospital and Medical Centre-ի մէջ, իսկ 2007-ի ամրան՝ Երեւանի ՀԲԸՍ-ի Ամառնային Վարժողական առաջին ծրագրին (YSIP) ու մարզուած Լիգուր Դեղագործարանին եւ Դեղի եւ Բժշկական Տեխնոլոգիական Փորձագիտական Կեդրոնին մէջ:

Պատանեկան շրջանին մաս կազմած է Յայ Գեղարուեստասիրաց Միութեան եւ Կոկանեան Սրահի «Չանգեգուր» պարախումբին իսկ ներկայիս անդամուիհներէն է Ազգային Առաջնորդարանի «Արաբ» երգախումբին: Մասնակցած է Եգիպտոսի ՀԲԸՍ-ի կայքէջի պատրաստութեան եւ 100-ամեակի տօնակատարութեան աշխատանքներուն: Պարբերաբար կ'աշխատակցի վերոնշեալ կայքէջին եւ «Տեղեկատու» պարբերաթերթին:

ՀԲԸՍ-Ի 23-ՐԴ ՇԱՍԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽԱՂԵՐԸ

ՀԲԸՍ-Ի 23րդ համաշխարհային խաղերը տեղի ունեցան Մոնթեվիտեոյի մեջ՝ Ուրուգանուէ, 7-13 Յուլիս 2008-ի ընթացքին, Անվերսէն, Պուենոս Այրեսէն, Գորտոպայէն, Բասատինայէն, Սան Բաւոյէն եւ Թորոնթոյէն եկած աւելի քան 1000 մարզիկներու եւ հիլերու մասնակցութեանք:

Զեռնարկը կազմակերպուած էր ՀԲԸՍ-ի տեղական կառոյցին միջոցաւ եւ կ'ընդգրկէր ամբողջ շաբաթ մը երկարող մարզական մրցումներ ու մշակութային ձեռնարկներ, ընկերային հաւաքներ եւ շքեղ ճաշակերոյթ-պարահանդէս մը՝ 13 Յուլիսին, ուր ներկայ էր ՀԲԸՍ-ի նախագահ Պերճ Սեղրակեան:

Մրցումներու բաժակներուն յանձնումի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Շաբաթ 13 Յուլիսի կեսօրէն վերջ: Ասուցմէ զատ երեք յատուկ բաժակներ, որոնք կը սահմանեն ՀԲԸՍ-ի համաշխարհային խաղերուն իմաստը, յանձնուեցան պարահանդէսին ընթացքին: Բաժակներէն առաջինը՝ Բարեկամութեան բաժակը յանձնուեցաւ Լու Անճելոսի Վալիի պատուիրակութեան: Երկրորդ բաժակը՝ Արդար Խաղարկութեան բաժակը յանձնուեցաւ Թորոնթոյի պատուիրակութեան, իսկ երրորդ բաժակը՝ Հայկական Ոգիի բաժակը բեմ բերաւ Գորտոպայի պատուիրակութիւնը:

Մրցումներու արդիւնքներուն մեջ Մոնթեվիտեոյի հիլրասիրող խումբը ստացաւ տղոց պասքեթ պոլի բաժակը, իսկ Բասատինայի պասքեթ պոլի խումբը՝ աղջկանց բաժակը:

Մրցումներու վերջնական արդիւնքները կը ներկայացնեն հետեւեալ պատկերը:

Ճատրակ	1. Մոնթեվիտեօ 2. Պուենոս Այրես 3. Գորտոպա	Լող (Տղաք)	1. Սան Բաւլօ	Փինկ փոնկ (Տղաք)	1. Սան Բաւլօ
Պասքեթ պոլի (Տղաք)	1. Մոնթեվիտեօ 2. Բասատինա 3. Պուենոս Այրես	Լող (Աղջիկներ)	1. Անվերս	Փինկ փոնկ (Աղջիկներ)	2. Մոնթեվիտեօ
Պասքեթ պոլի (Աղջիկներ)	1. Բասատինա	Նարտ	1. Պուենոս Այրես 2. Մոնթեվիտեօ 3. Պուենոս Այրես	Վոլեյբոլ (Տղաք)	3. Պուենոս Այրես
Ֆութապոլ	1. Պուենոս Այրես 2. Մոնթեվիտեօ 3. Գորտոպա			Վոլեյբոլ (Աղջիկներ)	1. Սան Բաւլօ

ՃՆՈՐՇԱԿԱԼԱԿԱՆ ՆԱՍԱԿ ԳԵՐԱԶԱՆՑԻԿ ՈՒՍԱՆՈՂ ՅՈՎՇԱՆՆԵՍ ՔԻՒՇԱՆՃԵԱՆԵ

Գահիրէ, 27 Փետրուար 2008

Մեծայարգ Տոքթ. Վիգեն Ծիզմեճեան
Կտեսապետ Հ.Բ.Ը. Միութեան եւ
Յարգարժան Անդամներ.
Գահիրէ

Յարգելի Տեարք,

Այս նամակով կ'ուզեմ տեղեակ պահել Ձեզ, որ յաջողութեամբ աւարտեցի Գահիրէի Ամերիկեան Յամալսարանը եւ Փետրուարին ստացայ Բ.Տ վկայականը, որուն համար շնորհակալութիւններս կ'ուզեմ յայտնել Ձեզի:

Դժուար է գտնել այսպիսի բառեր, որ յայտնեմ երախտագիտութիւնս ու խորին զգացումներս Հ.Բ.Ը. Միութեան հանդեպ:

Երկար տարիներ շարունակ հոգացած էք իմ ուսմանս ծախսերը: Ես երբեք չեմ մոռնար երբ ընտանեօք հաստատուեցանք Գահիրէ եւ շնորհիւ Գահիրէի Հ.Բ.Ը. Միութեան նիւթական նեցուկին, ընդունուեցայ British Council եւ ծանօթացայ անգլերէն լեզուին: Նոյնպէս Ձեր օժանդակութեամբ կարողացայ շարունակել եկորորդական ուսումս: Ի վերջոյ ընդունուեցայ Գահիրէի Ամերիկեան Յամալսարանը հետեւելով սիրած մասնագիտութեանս Electronics Engineering-ի: Աւարտելով ուսումս արժանացայ բարձր գնահատականով վկայականի:

Բարեգործականը օգտակար եղաւ նաեւ եղօրս ուսման պարագային եւ մեր ընտանիքի բարեկեցութեան:

Հետեւաբար կը մնամ յաւերժ երախտապարտ Ձեր նկատմամբ:

Ներկայիս ցանկութիւն ունիմ ուսումս շարունակելու, որպէսզի կարողանամ իմ նախասիրած մասնագիտութեանս մեջ խորանալ: Ուստի, այժմ կը պատրաստուիմ (GRE) Graduate Record Examination-ներ անցնելու համար, որոնք պարտադիր քննութիւններ են բարձրագոյն ուսման հաստատութեան մը մեջ ընդունուելու: Միաժամանակ Ամերիկեան Յամալսարանին մեջ նշանակուած եմ դասախոսի օգնական (part time):

Շնորհակալութեամբ.

Երախտապարտ սան՝

Յովիաննես Խաչիկ Ջիվիանճեան

Վերջերս ականատես եղանք մեր գաղութի երիտասարդ սերունդին պատկանող կարգ մը անհատներու դրսեւորած գերգնահատելի արարքներուն, որոնք ոչ միայն յուզեցին մեզ, այլ նաեւ յուսադրեցին:

Երիտասարդները իրենց այդ արարքներով ի յայտ կը բերէին այսպիսի յատկութիւններ, որոնք այս օրերուս դժուար է գտնել մասաւանդ համալսարանական բարձր ուսում ստացած ու գերազանց գնահատականներու արժանացած երիտասարդութեան մօտ: Մենք տեսանք յատկութիւններ որոնք կը կոչուին համեստութիւն, ծառայասիրութիւն եւ երախտագիտութիւն, որոնց համար կը շնորհաւորենք զիրենք, մաղթելով որ մնան միշտ նոյնը, որքան ալ որ մեծ ըլլան կեանքի մեջ իրենց ձեռք բերած յաջողութիւնները:

«Տ.»

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ

ԾՆՈՒՆԴ

Յունիս 10-ին, Կիպրոսի Նիկոսիա քաղաքին մեջ լոյս աշխարհ եկաւ տէր եւ տիկին Արմեն Չէջճնեաններու երկրորդ զաւակը՝ Արին:

«Տեղեկատու»ն կը շնորհաւորէ նորածինին ծնողքը, մեծ ծնողները՝ ՀԲԸՍ-ի Գահիրէի Մասնածինի երկարամեայ վարչական եւ գանձապահ տիար Միսաք Չէջճնեանը եւ տիկինը, տէր եւ տիկին Օնսիկ Գույումծեանը եւ մեծ-մեծ հայրը տիար Գրիգոր Պազիրկանեանը ու նորածինին կը մաղթէ քաջառողջ կեանք:

Տէր եւ տիկին Ռուբէն եւ Ասիա Միմոնեաններ բախտաւորուած են 3-րդ զաւակով մը ու զայն անուանած Սեւակ:

«Տեղեկատու»ն կը շնորհաւորէ Սեւակին ծնողները, մեծ ծնողները տէր եւ տիկին Նուպար եւ Տիանա Միմոնեանները, տիար Տաճատն ու տիկին Մարիեթը Գաբրիէլեանը, նաեւ մեծ-մեծ մայրը տիկին Տիգրանուիհ Միմոնեանը եւ նորածին Սեւակին կը մաղթէ արեւաշատ օրեր ու հայրոյր Երդիք:

ՄԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ոչ եւս է Աղեքսանդրահայ զաղութի երեց անդամներէն Նուպար Դաւիթեանը, որ երկար տարիներ իր անսակարկ գործունեութեամբ ծառայած է զաղութին, մաս կազմելով Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութեան Թեմական եւ Քաղաքական Ժողովներուն: Ան նաեւ երկարամեայ գործունեայ եւ վեթերան անդամներէն էր Աղեքսանդրիոյ ՀՍԼՄՆՇՈՒՊԱՐ-ին:

Հանգուցեալին մահը տեղի ունեցաւ 25 Յունիսին, իսկ քաղման արարողութիւնը՝ 27 Յունիսին:

«Տեղեկատու»ն իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հաևգուցեալին այրիին՝ տիկին Ռոզին, զաւակին եւ բոլոր հարազատներուն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան (Միութիւն) Կեդրոնական Վարչական ժողովը այսու կը ծանուցէ Միութեան բոլոր իրաւասու անդամներուն, թէ Միութեան 85-րդ Ընդհանուր ժողովը պիտի գումարուի Ծաբաթ, 4 Հոկտեմբեր 2008, առաւօտեան ժամը 11-ին, Շերջթըն Ալեքս Պանդոկին մէջ, Ալ Խանտա Փողոց, Յալեպ:

Սոյնը 85-րդ Ընդհանուր ժողովին գումարման մասին տրուող միակ ծանուցագիրն է:
Քետեւաբար, Միութեան իրաւասու անդամներէն կը խնդրենք որ անձնապես ներկայ գտնուին ժողովին, վերոյիշեալ թուականին եւ վայրը, եւ կամ ամենեն ուշը Մինչեւ Սեպտեմբեր 10, 2008 իրենց փոխանորդագրերը, - Յիմսական Կանոնագրի տրամադրութեանց համաձայն գործադրուած եւ վաւերացուած,- հասցեն կամ յանձնեն Կեդրոնական Վարչական ժողովի ատենադպրին հասցեով.-

ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION
Central Board of Directors
55 East 59th Street
New York, NY 10022-1112, U.S.A.

ԺՈՂՈՎԻ ՕՐԱԿԱՐԳ

- Ներկայացում եւ վաւերացում 2006 եւ 2007 տարեշրջաններու Միութեան ընդհանուր բարոյական տեղեկագրին:
- Ներկայացում եւ վաւերացում 2006 եւ 2007 տարեշրջաններու Միութեան ընդհանուր նիթական տեղեկագրին:
- Մասնակի ընտրութիւն Կեդրոնական Վարչական ժողովի անդամներու:
- Ընդրութիւն Յաշուեթնիչ Յանձնախումբի անդամի մը:
- Զննարկում վերոնշեալներուն առնչուող որեւէ հարցի, ինչպես նաև ժողովի առջեւ բերուող եւ անոր աշխատանքներու ընթացքին ըստ պատշաճի արծարծուող հարցերու, ներառեալ Յիմսական Կանոնագրի բարեփոխումներ:
- Զննարկում Ընդհանուր ժողովի առաջարկներու եւ բանաձեւերու:

Ի Ղիմաց
Կեդրոնական Վարչական Ժողովի
Պերճ Փափազեան
Ատենադպրի

Պերճ Սեղրակեան
Նախագահ

Յունիս 9, 2008

